

Statistiek der spaar- en leenbanken in Nederland over het jaar

...

<https://hdl.handle.net/1874/423862>

BIJDRAGEN
TOT DE
STATISTIEK VAN NEDERLAND.

NIEUWE VOLGREEKS.

Uitgegeven door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

N°. 237.

Statistiek der Spaar- en Leenbanken in Nederland, over het jaar 1914/1915.

(Samenvatting der uitkomsten over 1914/15 in vergelijking
met die over 1913/14).

'S-GRAVENHAGE,
GEBR. BELINFANTE.
1916.

Publications du Bureau Central de Statistique des Pays-Bas.

(En vente chez BELINFANTE FRÈRES, la Haye.)

<p>Annuaire Statistique du Royaume des Pays-Bas : Le Royaume en Europe 1898, 1899 (épuisés), 1900—1912; par année fl 1,25 1913 et 1914 " 1,50 Les Colonies 1897—1912; par année " 0,75 1913—1914; par année " 0,90</p> <p>Bulletin semestriel comprenant des chiffres mensuels et autres renseignements périodiques, concer- nant les Pays-Bas et les Colonies. Nouvelle série Nos. 1—29 à " 0,30 It. Nos. 30—31 " 0,35</p> <p>Appendices au bulletin mensuel : à N°. 2. Natalité et mortalité infantine selon le degré d'aisance dans la ville de Rotterdam. à N°. 4. Natalité et mortalité infantine selon le degré d'aisance dans quelques villes et un nombre de communes rurales dans les Pays- Bas (communes rurales et résultats généraux).</p> <p>Revue du Bureau Central de Statistique, 1ère livrai- son avec supplément, comprenant un aperçu des grèves et lock-outs en 1901 (1902); 2me livr. (1903); par livr. " 0,25 3/4me livr. avec supplément, comprenant un aperçu des grèves et lock-outs en 1902 (1903). " 0,40 5me et 6me livr. (1903), 7me, 8me, 9me et 10me livr. (1904), 11me, 12me et 13me livr. (1905), 14me, 15me et 16me livr. (1906); par livr. " 0,25 Supplément de la 7me livr., comprenant un aperçu des grèves et lock-outs en 1903 (1904) " 0,10 Supplément de la 8me livr., comprenant une statistique du jugement des contraventions à la loi sur le travail et à la loi sur la sécurité des ouvriers en 1903 (1904) " 0,10</p> <p>Revue mensuelle du Bureau Central de Statistique, 1ère année (1906) livr. 1—5; par livr. " 0,10 Supplément de la 2me livr., comprenant le bulletin des salaires et de la durée du travail pendant le 1er semestre 1906. " 0,10 2me année (1907) livr. 1—12; 3me année (1908) livr. 1—12; 4me année (1909) livr. 1—12 (avec suppl. de la 4me livr., comprenant un aperçu des salaires et des heures du travail des char- pentiers); 5me année (1910) livr. 1—12 (avec supplément de la 7me livr., comprenant un aperçu des salaires et des heures du travail des maçons et aides-maçons); 6me année (1911) livr. 1—12 (avec suppl. de la 7me livr., com- prenant un aperçu des salaires et des heures du travail des peintres, stucateurs et blan- chisseurs dans le bâtiment); 7me année (1912) livr. 1—12; 8me année (1913) livr. 1—12; 9me année (1914) livr. 1—12; 10me année (1915) livr. 1—12; 11me année (1916) livr. 1—12; par livr. " 0,10 Supplément de la 9me livr. (1907), 10me livr. (1908), 10me livr. (1909), 11me livr. (1910), 12me livr. (1911), 12me livr. (1912), comprenant le bulletin des salaires et de la durée du travail resp. pen- dant les années 1906—1911; par livr. " 0,10 Supplément de la 1ère livr. (1915), comprenant un aperçu des salaires minima des ouvriers adultes et du maximum de la durée du travail dans les travaux publics mis en adjudication par les municipalités et par les gouverne- ments provinciaux. " 0,10</p>	<p>It. du neuvième recensement au 31 déc. 1909, Vol. I—III, chaque volume fl 1,—</p> <p>Appendice vol. I. Densité de la population des communes, des provinces et du Royaume et liste alphabétique des villages, hameaux, sub- divisions des communes, etc., avec indication des communes et provinces auxquelles ils ap- partiennent " 0,50</p> <p>Appendice vol. II. Tables de mortalité déduites des données de la période 1900—1909, par Dr. A. J. v. PESCH " 0,75</p> <p>Appendice vol. III. Rapport en pourcents de la population totale des personnes appartenant aux cultes principaux pour chaque commune des Pays-Bas. (Avec 5 cartogrammes et un tableau graphique) " 1,50</p> <p>Résultats du dénombrement des professions dans le Royaume des Pays-Bas, fait au 31 décembre 1899, Vol. 1—12; chaque volume " 1,—</p> <p>It., fait au 31 déc. 1909, Vol. I " 1,— Vol. II, livr. 1, suite et 2, vol. III, par livr. " 1,—</p> <p>Introduction des résultats du huitième recense- ment général de la population du Royaume des Pays-Bas au 31 déc. 1899 et du dénombrement des professions et des demeures habitées. Livraison I. Résultats du dénombrement de la population proprement dit. " 1,— Livraison II. Résultats du dénombrement des professions et des demeures habitées " 1,—</p> <p>Introduction des résultats du neuvième recen- sement général de la population du 31 déc. 1909 et du dénombrement des professions et des habitations " 1,—</p> <p>Statistique du mouvement de la population des Pays-Bas 1900—1912 (1904 épuisée); par année. " 0,40 1913—1915; par année " 0,50</p> <p>Statistique de la mortalité d'après l'âge et les causes de décès 1901—1912; (1910 épuisée); par année " 0,75 1913, 1915; par année " 0,90</p> <p>Statistique de la mortalité (hommes) d'après la profession, l'âge et les causes de décès pen- dant les années 1896—1900 et 1896—1903 " 0,50</p> <p>Statistique de la mortalité d'après l'âge et les causes de décès. Suppl. 1901—1904 " 0,50</p> <p>Statistique des bibliothèques. Statistique des bibliothèques publiques et des bibliothèques populaires 1908. " 0,25</p> <p>Statistique des faillites. Statistique des faillites dans les Pays-Bas 1902— 1912; par année " 0,50 1913, 1914; par année. " 0,60</p> <p>Statistique financière. Statistique des voies et moyens du Royaume des Pays-Bas en Europe 1903, 1904, 1905/1906, 1907—1912; par volume " 1,— It. 1913—1914; par volume " 1,25</p> <p>Statistique des finances des communes 1896— 1899; 1900—1911 (comprenant aussi une stati- stique des finances des provinces); par année " 0,75 1912, 1913; par année. " 0,90</p> <p>Statistique des institutions de prévoyance dans les Pays-Bas 1898—1906, 1907/1908, 1908/1909, 1909/1910, 1910/1911, 1911/1912; par année. " 1,25 1912/1913, 1913/1914, 1914/1915; par année. " 0,50</p> <p>Statistique des hypothèques, 1901—1907 et 1908— 1912; par volume " 0,50</p> <p>Statistique judiciaire et pénitentiaire. Statistique judiciaire du Royaume des Pays-Bas 1900—1910; par année " 1,— Statistique criminelle du Royaume des Pays-Bas 1900—1904; par année " 2,— 1905—1912; par année " 1,50 1913—1914; par année " 0,75</p> <p>Etudes d'étiologie criminelle; N°. 1. Les attentats aux moeurs; N°. 2. La délinquance sénile; p. livr. " 0,25</p> <p>Statistique pénitentiaire 1900—1912; par année " 1,— Item 1913 " 1,20 Item 1914 " 0,60</p>
--	--

DONNÉES DE LA STATISTIQUE DES PAYS-BAS. (Nouvelle Série.)

Aperçu sur la Hollande par M. D'ALPHONSE (Quelques chapitres de l')	fl 3,50
Histoire de la Statistique dans le Royaume des Pays-Bas (épuisée)	" 2,50
Statistique de la population.	
Résultats du huitième recensement général de la population du Royaume des Pays-Bas au 31 décembre 1899 (à l'exception du dénom- brement professionnel et de la Statistique des habitations). Vol. 1—12; chaque volume	" 1,—

BIJDRAGEN

TOT DE

STATISTIEK VAN NEDERLAND.

NIEUWE VOLGREEKS:

Uitgegeven door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

N°. 237.

Statistiek der Spaar- en Leenbanken in Nederland, over het jaar 1914/1915.

(Samenvatting der uitkomsten over 1914/15 in vergelijking met die over 1913/14).

'S-GRAVENHAGE,
GEBR. BELINFANTE,
1916.

Publications du Bureau Central de Statistique des Pays-Bas.

Publications of the Central Bureau of Statistics of the Netherlands.

Annuaire statistique...
Statistische Jaarboek...
Statistical Yearbook...

BUDRAGEN

TOT DE

STATISTIEK VAN NEDERLAND.

Statistische Jaarboek...
Statistical Yearbook...
Statistische Jaarboek...

NIEUWE VOLGEEKS:

Statistische Jaarboek...
Statistical Yearbook...
Statistische Jaarboek...

189

Statistische Jaarboek...
Statistical Yearbook...
Statistische Jaarboek...

CONTENU DE LA STATISTIQUE DES PAYS-BAS.

(Nouvelle Serie.)
Contenu de la statistique des Pays-Bas...

Statistische Jaarboek...
Statistical Yearbook...
Statistische Jaarboek...

VOORBERICHT.

Vermits de tijdsomstandigheden nog steeds zuinigheid noodig maakten, is van den jaargang 1914/1915 ¹⁾ van de Statistiek der Spaar- en Leenbanken alleen de samenvatting der uitkomsten over 1914 in vergelijking met die over 1913 gepubliceerd.

De copie der tabellen blijft echter bewaard en is ter beschikking van belangstellenden.

Evenals het vorige jaar is aan staat 8 der uitkomsten de kolom toegevoegd waarin de gemiddelde rentetax is berekend, gekweekt uit de totale belegging.

Deze berekening, die aan het Bureau is gemaakt van de voornaamste banken, welke nauwkeurige opgaven verstrekt hebben van de gemiddelde rentetax van de beleggingen van verschillenden aard, is op de volgende wijze geschied.

De gemiddelde rentetax is gedeeld op de rente verkregen uit elk onderdeel waardoor men verkrijgt het gemiddelde belegde kapitaal. Deze gemiddelde belegde kapitalen zijn te zamen gevoegd en gedeeld op het totaal bedrag der rente, zoodat men dan verkrijgt het gemiddeld percentage van alle beleggingen.

Voorts is weder achter de samenvatting der uitkomsten van de Spaarbanken eene opgave toegevoegd van het gemiddelde saldo tegoed per inwoner en per boekje van de voornaamste staten der wereld, voor zoover althans daaromtrent gegevens beschikbaar waren, in vergelijking met Nederland.

Aan de samenstelling van dezen jaargang is medegewerkt door 295 Spaarbanken, 926 Boerenleenbanken, 27 Spaarkassen, 82 Hulpbanken en 17 Banken van Leening, in het geheel dus door 1347 instellingen; voor den vorigen jaargang waren deze cijfers respectievelijk 295, 883, 28, 82, 17 en 1305. Uit deze getallen blijkt, dat het aantal medewerkende Spaarbanken, Hulpbanken en Banken van Leening stationnair bleef, terwijl het aantal Boerenleenbanken is gestegen met 43 en het aantal Spaarkassen is verminderd met 1.

Het aantal niet medewerkende Boerenleenbanken bedraagt 2; dit aantal bestaat uit 2 zelfstandig werkende Boerenleenbanken, waarvan na herhaalde aanvraag, geen opgaven inkwamen; van alle banken aangesloten bij de Centrale Banken te Eindhoven, Utrecht en Alkmaar zijn gegevens ontvangen, dank zij de welwillende medewerking ondervonden van de administratie en inspectie dezer banken.

¹⁾ Deze jaargang omvat de instellingen, waarvan het boekjaar geëindigd is op eenigen datum, liggende tusschen 1 Juli 1914 en 30 Juni 1915 eenvoudigheidshalve wordt in de publicatie gesproken over het jaar 1914 waar eigenlijk 1914/1915 bedoeld wordt.

Hieronder volgt het saldo tegoed der inleggers over:

	1913	1914
bij de particuliere Spaarbanken	f 129 751 441,—	f 118 107 996,—
bij de Rijkspostspaarbank.	„ 183 791 105,—	„ 184 585 446 —
bij de Boerenleenbanken	„ 52 182 567,—	„ 56 599 157,—
Totaal	f 365 725 113,—	f 359 292 599,—
alzo eene vermindering van	„ 6 432 514,—	

Uit bovenstaande opgaven blijkt, dat het uitbreken van den Europeeschen oorlog in Augustus van 1914 wel van invloed is geweest op het saldo tegoed der inleggers op het einde van dat jaar. Waar toch gedurende de laatste jaren (1910 t/m 1913) dit saldo steeg met gemiddeld f 19 000 000 per jaar, valt thans eene vermindering van dit saldo te constateeren van bijna 6½ millioen gulden.

's-Gravenhage, 30 December 1916.

De Directeur van het Centraal Bureau voor de Statistiek,

H. W. METHORST.

Samenvatting der Uitkomsten van de Statistiek over 1914 in vergelijking met die over 1913.

I. SPAARBANKEN.

Voor den jaargang 1914 zijn gegevens ontvangen van 295 Spaarbanken, die aan het einde van het boekjaar op 2181575 boekjes f 302693441,55 verschuldigd waren, terwijl voor den vorigen jaargang eveneens van 295 Spaarbanken inlichtingen ontvangen waren, met een saldo tegoed der inleggers ad f 318542546,42 op 2158556 boekjes.

Niet ingekomen zijn de opgaven van de volgende 5 Spaarbanken, die in 1913 wel meewerkten:
Spaarbank van de Vereeniging tot bevordering der Spaarzaamheid te *Almkerk*;
Spaarbank van het Departement Oude Tonge der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen te *Oude Tonge*;
Spaarbank van de algemeene arbeiders Coöperatie „De Dageraad” te *Amsterdam*;
Nutsspaarbank de *Oude Pekela*;
Spaarbank van het Departement Gieten der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen te *Gieten*.

Van de volgende 2 Spaarbanken, die voor 1913 geen opgaven hadden ingezonden, zijn voor 1914 gegevens ontvangen, n.l.:
Spaar- en Leenkas „Helpt Elkander” van Patrimonium te *Nijkerk*;
Schoolspaarbank opgericht door het Departement Abbekerk en Lambertschaag der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen te *Abbekerk en Lambertschaag*.

De navolgende 3 Spaarbanken komen dit jaar voor het eerst in het Algemeen Register voor en hebben opgaven ingezonden:
Heusdensche Voorschot- en Spaarbank te *Heusden*;
Coöperatieve Spaar- en Voorschotbank „Boaz” te *Vlissingen*;
Spaarbank te *Grouw* (gem. Idaarderadeel).

Van de 7 hieronder genoemde Spaarbanken, die dit jaar eveneens voor het eerst in het Algemeen Register voorkomen zijn echter geen opgaven ingekomen, n.l.:
Spaarbank der Bijzondere School te *Mill c. a.*;
Spaarbank van „de Volharding” te *'s-Gravenhage*;
Spaarbank „Flakkeesche Bank” te *Sommelsdijk*;
Friesche Onderlinge Spaar- en Voorschotbank te *Koudum* (Gem. Hemelumer c. a.);
de Nieuwe R. K. Spaarbank te *Workum*;
Twentsche Spaarbank te *Almelo*;
Nieuwe Spaarbank te *Uithuizermeeden*.

De Schoolspaarbank te *St. Hubert* (Gem. Mill c. a.), komt dit jaar niet meer in het Algemeen Register voor.

Ook thans zijn, ter bevordering eener juiste vergelijking, in deze inleiding doorlopend, zoowel bij de Spaarbanken als bij de overige instellingen, in dit werk behandeld, dus ook bij de Boerenleenbanken, Spaarkassen, Hulpbanken en Banken van Leening, alle instellingen geëlimineerd, die niet in beide jaren opgaven verstrekt hebben, tenzij opheffing of oprichting de oorzaak daarvan was.

Bij de overige Spaarbanken bleek het saldo tegoed der inleggers op 1 Januari 1913 en op 1 Januari en 31 December 1914 achtereenvolgens te hebben bedragen f 299988015,—, f 312928293,— en f 302682623,— en is dit derhalve toe-, resp. afgenomen met respectievelijk 4,31 en 3,27 pCt.

In het geheel vertoont de Inleggersrekening voor:

1.	Aantal en bedrag der inlagen.	1913	1914	Toe-, respect. afneming sedert 1913 in percenten.
		290 instellingen.	293 instellingen.	
	Aantal inlagen gedurende het boekjaar	2 996 968	2 410 088	— 19,58
	„ uitbetalingen gedurende het boekjaar	1 533 425	1 716 041	11,91
	„ boekjes in omloop aan het einde van het boekjaar	2 155 855	2 181 302	1,18
	Bedrag van het tegoed der inleggers aan het begin van het boekjaar	f 299 988 015	1) f 312 928 293	4,31
	„ der inlagen (zonder rente)	134 358 463	115 159 787	— 14,29
	„ „ aan inleggers toegekende rente	8 329 552	8 407 847	0,94
	„ „ uitbetalingen (uitbetaalde rente inbegrepen)	129 746 985	133 813 304	3,13
	„ van het tegoed der inleggers, rente inbegrepen, aan het einde van het boekjaar	1) 312 929 045	302 682 623	— 3,27

Voor de Kapitaalrekening zijn dit jaar door 260 Spaarbanken gegevens verstrekt, tegen 270 in 1913. De staatjes 2 en 3 geven een overzicht van de Actieven en Passieven en van de verhoudingen tusschen de desbetreffende cijfers voor 1913 en die voor 1914 bij de in beide jaargangen voorkomende instellingen.

Tevens blijkt daaruit, hoe op het einde van het jaar de actieven en passieven percentsgewijze samengesteld waren:

2.	ACTIEVEN.	In totaal.		In percenten.		Toe-, respect. afneming sedert 1913 in percenten.
		1913	1914	1913	1914	
		255 instellingen.	257 instellingen.			
	Effecten	f 238 667 265	f 231 433 983	69,06	68,24	— 3,03
	Kantoormeubelen e. d.	47 434	65 761	0,01	0,02	38,64
	Ouroerende eigendommen	3 237 795	3 297 450	0,94	0,97	1,84
	Hypotheken	42 774 541	43 219 442	12,38	12,75	1,04
	Prolongatiën	38 626 140	28 457 447	11,18	8,39	— 26,33
	Andere voorschotten	3 931 154	4 196 667	1,14	1,24	6,75
	Gelden in handen van derden	3 220 084	4 517 226	0,93	1,33	40,28
	Gelden in kas	3 396 753	2 511 911	0,98	0,74	— 26,05
	Tekort (verlies).	11 675 716	21 436 986	3,38	6,32	83,60
	Totaal	f 345 576 887	f 339 136 873	100,—	100,—	— 1,86

1) Het verschil tusschen deze beide bedragen, vindt zijn oorsprong in fouten, die, in vorige opgaven van de Spaarbanken ontvangen, voorkomen en, hoewel verbetering voor den betreffenden jaargang, ondanks met de besturen der instelling gevoerde correspondentie, onmogelijk bleek, thans hersteld zijn.

3. PASSIEVEN.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnemings sedert 1913 in procenten.
	1913	1914	1913	1914	
Tegoed der inleggers	f 308 610 315	f 298 512 809	89,31	88,02	— 3,27
Bedrag van de reserves	15 355 383	13 826 335	4,44	4,08	— 9,96
Overige crediteuren	21 002 189	24 797 729	6,25	7,90	24,05
Totaal	f 345 676 887	f 339 136 873	100,—	100,—	— 1,86

Voor de Winst- en Verliesrekening zijn in 1914 van 219 Spaarbanken, tegen 220 in 1913, gegevens ontvangen. Uit de verzamelstaten blijkt, dat de baten en lasten, bij de in beide jaargangen voorkomende met de in 1914 voor het eerst vermelde instellingen en haar percentsgewijze samenstellingen zijn geweest, als in tabellen 4 en 5 aangetoond wordt:

4. B A T E N.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnemings sedert 1913 in procenten.
	1913	1914	1913	1914	
	210 instellingen.	212 instellingen.			
Renten van effecten, hypotheek, enz.	f 12 368 585	f 12 957 678	96,96	96,47	4,76
Huren van onroerende eigendommen	61 856	80 167	0,49	0,60	29,60
Waardevermeerdering van effecten door koersverschil	24 067	27 471	0,19	0,20	14,14
Winst bij verkoop van effecten	201 580	275 880	1,58	2,05	36,86
Baten uit anderen hoofde	99 804	91 290	0,78	0,68	— 8,53
Totaal	f 12 755 892	f 13 432 486	100,—	100,—	5,30

5. L A S T E N.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnemings sedert 1913 in procenten.
	1913	1914	1913	1914	
Aan inleggers toegerekende rente	f 8 020 323	f 8 120 610	55,61	33,15	1,25
Administratiekosten	1 422 646	1 285 510	9,86	5,25	— 9,64
Waardevermindering van effecten door koersverschil	3 918 575	13 536 310	27,17	55,27	245,44
Verlies bij verkoop van effecten	32 536	9 291	0,23	0,04	— 71,44
Lasten uit anderen hoofde	1 023 226	1 541 350	7,13	6,29	49,90
Totaal	f 14 422 306	f 24 493 071	100,—	100,—	69,83

Voor de Kapitaalrekening waren in 1914 geen gegevens verstrekt door 35 Spaarbanken, welke die wel voor de Inleggersrekening ingezonden hadden; deze 35 Spaarbanken waren op het einde van 1914 op 17010 boekjes f 4059113,79⁵ verschuldigd.

Voor de Winst- en Verliesrekening waren in 1914 geen gegevens verstrekt door 76 instellingen, welke die voor de Inleggersrekening wel ingezonden hadden; deze 76 Spaarbanken waren op het einde van 1914 op 40929 boekjes f 11024359,85⁵ verschuldigd.

260 Spaarbanken met een totaal bedrag tegoed der inleggers op het einde van het jaar ad f 298634327,75⁵ hebben voor dezen jaargang opgaven verstrekt nopens den aard der beleggingen

harer kapitalen. In den vorigen jaargang waren door 270 Spaarbanken zulke opgaven ingezonden, met een saldo tegoed der inleggers op het einde van het jaar ad f 311292166,53⁵.

6.	Aard der beleggingen.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afneming sedert 1913 in procenten.
		1913.	1914.	1913.	1914.	
		248 instellingen.	250 instellingen.			
Staatschuld:						
	ten laste van Nederland	f 102 895 477	f 96 131 361	32,02	31,71	— 7,55
	„ „ „ andere landen	7 893 766	7 886 562	2,50	2,63	— 0,09
Schuldbrieven ten laste van publiekrechtelijke lichamen:						
	in Nederland	61 354 954	63 208 348	19,45	21,07	3,02
	„ andere landen	1 654 242	1 480 182	0,52	0,49	— 10,52
Aandeelen:						
	binnenlandsche	1 217 716	1 014 245	0,39	0,34	— 16,71
	buitenlandsche	303 644	306 800	0,10	0,10	1,04
Obligatiën en pandbrieven:						
	binnenlandsche	45 325 905	44 719 797	14,37	14,91	— 1,34
	buitenlandsche	8 147 600	7 978 088	2,58	2,66	— 2,08
Hypotheeken						
		41 073 294	41 408 537	13,02	13,80	0,82
Prolongatiën						
		38 501 316	28 354 447	12,20	9,45	— 26,35
Belegging van anderen aard						
		7 087 270	8 534 457	2,25	2,84	20,42
	Totaal	f 315 455 274	f 300 022 824	100,—	100,—	— 4,89

Tabel 6 toont, hoe de Spaarbanken de haar toevertrouwde gelden, naar de verschillende groepen van beleggingen verdeeld, belegd hebben en tevens blijkt eruit in procenten, welk aandeel voor rekening van elke groep komt.

Naar dezelfde groepen verdeeld bedroegen de gekweekte rentebedragen in totaal en in procenten:

7.	Renten gekweekt uit:	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afneming sedert 1913 in procenten.
		1913.	1914.	1913.	1914.	
		204 instellingen.	206 instellingen.			
Staatschuld:						
	ten laste van Nederland	f 3 851 487	f 3 931 777	34,58	33,64	2,08
	„ „ „ andere landen	236 356	243 833	2,12	2,13	5,28
Schuldbrieven ten laste van publiekrechtelijke lichamen:						
	in Nederland	2 119 741	2 305 773	19,03	19,73	8,78
	„ andere landen	50 925	56 405	0,46	0,48	10,76
Aandeelen:						
	binnenlandsche	38 510	45 061	0,35	0,39	17,01
	buitenlandsche	11 636	13 110	0,10	0,11	12,67
Obligatiën en pandbrieven:						
	binnenlandsche	1 531 739	1 662 993	13,75	14,23	8,57
	buitenlandsche	277 843	265 517	2,49	2,27	— 4,44
Hypotheeken						
		1 311 833	1 334 514	11,78	11,85	5,54
Prolongatiën						
		1 553 189	1 644 179	13,94	14,07	5,86
Belegging van anderen aard						
		155 410	128 403	1,40	1,10	— 17,38
	Totaal	f 11 138 639	f 11 656 570	100,—	100,—	4,92

Uit de ontvangen opgaven nopens de gemiddelde rentetax in pCt. gekweekt met de verschillende categorieën van beleggingen, is, voor zooveel betreft de spaarbanken, welke op 31 December 1914 een saldo tegoed hadden van een half millioen gulden of meer, en aan deze statistiek hebben medegewerkt, het in Tabel 8 vermelde samenvattend overzicht bewerkt. Totaliseering dezer gegevens is uit den aard der zaak niet mogelijk.

8.		RENTETIPE GEKWEKT UIT:													
N A A M DER G E M E E N T E .	No. der instelling in het Algemeen Register.	Staatsschuld ten laste van				Schuldbrieven ten laste van publiekrechtelijke lichamen (provinciën, gemeenten, water- schappen) in		Effecten van anderen aard.				Hypo- theken.	Prolon- gatie.	Anderen hoofde.	De totale beleg- ging.
		Aandeelen.		Obligatiën en pandbrieven.		Binnen- landsch.	Buiten- landsch.	Binnen- landsch.	Buiten- landsch.						
		Neder- land.	Andere landen.	Neder- land.	Andere landen.										
Rijkspostspaarkbank	573	3,82	—	3,96	—	—	—	4,02	—	—	—	4,60	—	3,97	
Spaarkbank v/h Nederl. Onderw.-Genootschap	574	—	—	3,42	—	—	—	3,84	—	4,35	5	7,40	—	4,142	
's-Hertogenbosch . . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tilburg	160	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
"	161	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Arnhem	199	3,83	3,89	3,99	—	—	—	4	4,17	4,27	4,67	3,90	4,04		
Barneveld	220	3,9	4,1	4,2	4,4	3	—	4,4	4,5	4	3,7	3,5	4,139		
Borculo	233	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Lochem	311	4,19	—	2,37	—	6	—	5,48	4,17	4,38	—	6,5	4,579		
Nijmegen	318	3,76	4,38	3,87	4,61	6,14	—	4,24	4,23	4,35	4,59	4,1	4,28		
Tiel	338	2,75	—	4	—	5	—	3,5	—	4	—	—	3,729		
Wageningen	351	3,87	—	3,88	—	3,45	—	4,21	4,53	4,32	—	3,71	4,363		
Zutphen	367	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
's-Gravenhage	372	—	—	—	—	3,98	—	—	—	4,41	4,44	4,09	4,137		
Delft	411	3,89	4,54	4,44	4,2	6,15	—	4,28	3,97	4,42	4,65	—	4,339		
Dordrecht	416	3,83	4,74	3,98	—	—	—	4,35	4,52	4,09	—	2,05	4,254		
Gorinchem	421	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Gouda	425	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Leiden	458	—	—	—	—	4,14	—	—	—	4,40	4,5	—	4,34		
Nieuw-Lekkerland	469	—	4,7	4	—	—	—	4,3	4,6	4,1	3	4,1	4,225		
Rotterdam	515	3,94	3,8	3,2	5,4	—	—	4,13	4,54	3,75	5,5	4	4,25		
Rijnsaterwoude	520	3,72	4,35	—	—	—	—	4,45	—	4,22	4,9	4,51	4,277		
Schiedam	525	3,85	—	3,85	—	—	—	—	—	4,45	4,8	—	4,558		
Vlaardingen	551	3	4	3,8	—	6	8	3,56	3,9	4,4	4,8	—	—		
Amsterdam	575	3,8128	4,3028	3,9481	4,4590	—	—	4,1240	4,1960	4,19	4,7003	3,7995	4,286		
Haarlem	591	—	3,34	4,08	4,51	—	—	4,25	3,83	4,36	4,698	5	4,389		
Alkmaar	607	3,89	4,94	4,3	4,39	—	—	4,35	4,63	4,32	—	4,24	4,437		
Beemster	622	—	—	4	—	—	—	4,5	4,91	4,08	—	4,28	4,16		
Krommenie	694	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Zaandam	790	—	—	3,75	—	3,75	—	—	—	4,4	4,1	—	4,286		
Zierikzee	852	3,81	4,53	4	—	—	—	3,98	4,56	4	—	—	4,043		
Utrecht	855	3,88	4,42	4,18	4,15	5,88	6,10	4,23	4,31	4,14	—	1,05	4,1		
Leeuwarden	915	3,84	4,41	4,08	—	—	—	4,13	—	4,41	4,10	—	4,238		
Harlingen	960	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Idaarderadeel	974	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Zwolle	1054	—	—	—	—	—	—	4,177	—	—	—	—	4,177		
Almelo	1060	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Deventer	1078	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Kampen	1105	3	3,87	3,66	3,94	—	—	3,99	3,92	4,29	4,43	4,14	3,961		
Groningen	1145	4,28	4,60	4,10	4,16	5	—	4,45	5,05	4,21	—	7,08	4,345		
Appingedam	1160	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
"	1161	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Hoogezand	1192	—	—	4,08	—	—	—	4,13	—	4,16	—	4,5	4,142		
Loppersum	1204	—	—	4,114	—	—	—	4,902	6,1	4,4	—	4	4,445		
Wildervank	1264	5	5	—	—	—	—	5	5	4,5	—	—	—		
Maastricht	1346	3,83	4,99	3,82	4,52	—	—	4,18	4,40	4,38	—	3,50	4,19		
Venlo	1457	—	4,03	4,64	4,01	—	—	4,18	4,16	4,23	—	3	4,271		

De 295 Spaarbanken, die voor dezen jaargang van de statistiek gegevens verschaft hebben, waren gezamenlijk verschuldigd aan de inleggers op het einde van het jaar *f* 302 693 441,55, waarvan komt ten laste van de Rijkspostspaarbank mer 1549 kantoren *f* 184 585 445,88 en ten laste van de overige Spaarbanken *f* 118 107 995,67.

Einde 1913 was de Rijkspostspaarbank met 1537 kantoren *f* 183 791 105,19^s en waren de overige 294 Spaarbanken *f* 129 751 441,22^s aan hare respectieve inleggers verschuldigd.

Einde 1913 waren bij de Rijkspostspaarbank in omloop 1 648 720, bij de overige Spaarbanken 509 836 en in het geheel 2 158 556 boekjes. Einde 1914 waren deze getallen achtereenvolgens 1 671 498, 510 077 en 2 181 575. Einde 1913 was er één spaarbankboekje op de 2,96 inwoners en einde 1914 één op de 2,91 inwoners.

De aantallen boekjes waren naar de grootte van het tegoed als volgt verdeeld :

9. Boekjes met een tegoed :	1913			1914		
	Rijkspost- spaarbank.	Overige Sparbanken.	Totaal.	Rijkspost- spaarbank.	Overige Sparbanken.	Totaal.
	1537 kantoren.	276 instellingen.		1549 kantoren.	279 instellingen.	
Van minder dan <i>f</i> 1,—	485 246	83 454	568 700	513 275	88 792	602 067
„ <i>f</i> 1,— tot beneden <i>f</i> 10,—	358 402	85 160	443 562	365 523	94 941	460 464
„ „ 10,— „ „ „ 100,—	409 097	122 721	531 818	398 754	122 178	520 932
„ „ 100,— „ „ „ 1000,—	1) 388 816	143 365	534 181	1) 385 861	133 252	519 113
„ „ 1000,— en hooger	7 159	30 784	37 943	8 085	27 278	35 363
Totaal	1 648 720	467 484	2 116 204	1 671 498	466 441	2 137 939

Tabel 10 toont in elk der jaren 1913 en 1914 de percentsgewijze verdeling der spaarbankboekjes naar de grootte van het tegoed en voorts de toeneming der aantallen boekjes in procenten in elke groep sedert 1913.

10. Boekjes met een tegoed :	Samenstelling in procenten.						Toe-, resp. afnemings sedert 1913 in procenten.		
	1913			1914			Rijks- post- spaar- bank.	Overige Spar- banken.	Totaal.
	Rijks- post- spaar- bank.	Overige Spar- banken.	Totaal.	Rijks- post- spaar- bank.	Overige Spar- banken.	Totaal.			
Van minder dan <i>f</i> 1,—	29,43	17,85	26,88	30,70	19,04	28,16	5,78	6,40	5,87
„ <i>f</i> 1,— tot beneden <i>f</i> 10,—	21,74	18,22	20,96	21,87	20,35	21,54	1,99	11,49	3,81
„ „ 10,— „ „ „ 100,—	24,81	26,25	25,13	23,86	26,19	24,37	- 2,53	- 0,44	- 2,05
„ „ 100,— „ „ „ 1000,—	23,58	31,09	25,24	23,09	28,57	24,28	- 0,76	- 8,33	- 2,82
„ „ 1000,— en hooger	0,44	6,59	1,79	0,48	5,85	1,65	12,93	- 11,39	- 6,80
Totaal	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	1,38	- 0,22	1,03

1) In dit aantal is begrepen een klein aantal boekjes met een tegoed van *f* 1 001,— tot *f* 1 200,—.

De cijfers doen zien, dat bij de Rijkspostspaarbank de saldo's van f 1000,— en hooger en bij de overige Spaarbanken de saldo's van f 1,— tot beneden f 10,—, het sterkst zijn toegenomen.

Het gemiddeld tegoed bedroeg:

11. In het jaar.	Rijkspostspaarbank.		Overige Spaarbanken.		Totaal.	
	Per hoofd der bevolking.	Per boekje.	Per hoofd der bevolking.	Per boekje.	Per hoofd der bevolking.	Per boekje.
1913	f 29,58	f 111,48	f 20,39	f 254,50	f 50,47	f 145,26
1914	„ 29,11	„ 110,48	„ 18,63	„ 231,55	„ 47,74	„ 138,75

Derhalve zijn deze bedragen sedert 1913 afgenomen in percenten met:

12.	— 1,59	— 0,94	— 10,82	— 9,02	— 5,41	— 4,45
-----	--------	--------	---------	--------	--------	--------

Voor de beroepsstatistiek zijn door 133 Spaarbanken de beroepen aangegeven van 127 433 nieuwe inleggers, waarvan 107 591 nieuwe inleggers zijn van de Rijkspostspaarbank, en 19 842 van de overige Spaarbanken,

Tabel 13 geeft een overzicht van de uitkomsten dezer beroepsstatistiek in totaal en in percenten over de jaren 1913 en 1914.

13. Klasse.	Inleggers, werkzaam in of behorende tot:	In totaal.				In percenten.				Toe-, respect. afneming sedert 1913 in percenten.	
		1913		1914		1913		1914			
		Inleggers.	Kostwinners van minderjarige inleggers.	Inleggers.	Kostwinners van minderjarige inleggers.	Inleggers.	Kostwinners van minderjarige inleggers.	Inleggers.	Kostwinners van minderjarige inleggers.		
I—XVII	Nijverheidsbedrijven	29 729	17 686	22 217	13 783	28,73	33,48	26,93	30,78	— 25,27	— 22,07
XVIII—XIX	Landbouw, visscherij en jacht	8 873	7 338	6 986	5 886	8,59	13,89	8,47	13,14	— 21,27	— 19,79
XX—XXIII	Handel	21 923	15 254	16 795	13 063	21,22	28,88	20,36	29,17	— 23,41	— 14,36
XXIV—XXVI en XXIX—XXXIII	Vrije beroepen, onderwijs, ambten of bedieningen	11 033	5 631	9 790	4 711	10,68	10,66	11,87	10,52	— 11,27	— 16,34
XXVII, XXVIII en XXXIV	Personen, huiselijke diensten verrichtende, losse werklieden, gepensioneerden en personen zonder beroep.	30 273	6 909	25 339	7 341	29,30	13,09	30,72	16,39	— 16,30	6,25
	Vereenigingen	1 476	—	1 360	—	1,43	—	1,65	—	— 7,86	—
	Totaal	108 312	52 818	82 487	44 784	100,—	100,—	100,—	100,—	— 20,16	— 15,21

Tabel 13^a geeft een overzicht van het gemiddelde saldo tegoed per inwoner en per boekje van de voornaamste landen der wereld, voor zoover althans daaromtrent gegevens beschikbaar waren in vergelijking met Nederland.

13 ^a L A N D.	Jaar.	Inwoners.	Boekjes.	Saldo tegoed.	Per inwoner.	Per boekje.	Aan- merkingen.
Australië . . .	1913	4 872 059	1 934 312	ƒ 918 023 077,—	ƒ 183,43	ƒ 474,60	
" . . .	1914	4 940 952	2 103 496	1 019 203 933,—	206,28	483,38	
Beieren . . .	1913	7 064 925	1 148 006	420 310 970,—	59,49	366,12	
" . . .	1914	—	1 147 276	420 310 374,—	—	366,36	
België . . .	1912	7 571 387	3 013 296	508 570 288,—	67,17	168,78	
Bulgarije . . .	1910	4 329 108	280 775	27 826 732,—	6,43	99,11	
" . . .	1912	4 432 427	340 315	30 263 387,—	6,83	88,93	
Canada . . .	1912	7 467 000	—	710 275 802,—	95,12	—	Aantal boekjes niet bekend.
Chili . . .	1910	3 415 060	298 018	83 057 567,—	24,32	278,70	
Denemarken . . .	1/4 1912—31/8 1913	2 830 000	1 376 766	574 072 618,—	202,85	416,97	
" . . .	1/4 1913—31/3 1914	2 859 000	1 367 554	569 983 180,—	199,36	416,79	
Duitschland . . .	1913	66 978 000	23 871 657	11 720 861 700,—	175,—	490,99	
" . . .	1914	67 790 000	24 605 482	12 208 867 805,—	180,10	496,18	
Egypte . . .	1913	12 355 000	291 640	14 462 856,—	1,17	49,59	
" . . .	1914	12 500 000	239 646	9 034 314,—	0,72	37,70	
Finland . . .	1912	3 196 700	67 880	10 982 271,—	3,44	161,79	
" . . .	1913	3 245 400	69 535	11 425 847,—	3,52	164,32	
Frankrijk . . .	1911	39 601 509	14 382 255	2 701 250 364,—	68,21	187,32	
" . . .	1912	39 660 000	14 734 630	2 739 860 058,—	69,08	185,95	
Groot-Britannië en Ierland . . .	1912	45 662 646	14 621 201	2 878 179 995,—	63,03	196,85	
" . . .	1913	46 026 483	15 110 425	2 946 385 742,—	64,02	194,99	
Hongarije . . .	1911	21 030 104	2 719 905	1 999 343 776,—	95,07	738,76	
" . . .	1913	21 409 716	2 744 861	2 005 708 543,—	93,68	730,71	
Italië . . .	1912	35 026 486	8 093 199	2 145 073 490,—	61,24	265,05	
" . . .	1913	35 238 997	8 499 394	2 263 849 790,—	64,24	266,35	
Japan . . .	1912	52 522 753	20 996 400	451 020 517,—	8,59	21,48	
" . . .	1913	53 362 652	21 893 787	449 137 026,—	8,42	20,51	
Nederland . . .	1913	6 212 697	2 271 532	365 725 113,—	58,87	161,—	
" . . .	1914	6 339 727	2 308 205	359 292 599,—	56,07	155,66	
Noorwegen . . .	1913	2 450 780	1 136 262	412 555 364,—	168,34	363,08	
" . . .	1914	2 486 674	1 175 157	433 796 524,—	174,45	369,14	
Oostenrijk . . .	1911	28 763 214	4 885 064	3 205 979 717,—	111,46	731,11	
" . . .	1912	—	4 404 506	3 234 348 045,—	—	734,33	
Pruissen . . .	1913	41 649 062	14 417 642	7 805 137 840,—	187,40	541,36	
" . . .	1914	42 223 453	14 935 190	8 119 199 666,—	192,29	543,63	
Rumenië . . .	1909/1910	6 966 002	218 690	29 505 225,—	4,24	134,92	
Rusland . . .	1911	167 920 000	7 949 735	1 938 225 000,—	11,33	243,81	
Saksen . . .	1913	4 934 500	3 437 807	1 163 322 759,—	235,75	333,39	
" . . .	1914	4 984 500	3 496 430	1 208 651 282,—	242,48	345,63	
Ver. Staten van Noord-Amerika . . .	1913	97 028 497	10 766 936	11 913 057 957,—	122,78	1 106,45	
" . . .	1914	98 646 491	11 109 499	12 440 211 459,—	126,11	1 119,78	
Wurtemberg . . .	1913	2 503 000	841 511	372 855 440,—	148,96	443,08	
" . . .	1914	—	871 224	409 667 006,—	—	470,23	
Zweden . . .	1913	5 638 533	2 295 943	680 462 875,—	120,68	296,38	
" . . .	1914	5 679 607	2 333 280	701 447 222,—	123,50	300,63	
Zwitserland . . .	1908	3 647 479	1 899 332	755 319 901,—	207,08	397,68	

De gegevens zijn ontleend :

voor Australië,	Bevolking uit: „Population and Vital Statistics”.
	Saldo te goed en boekjes uit: „Official Year Book of the Commonwealth of Australia”.
„ Beieren,	bevolking uit: „Statistisches Jahrbuch für das Königreich Bayern”.
	saldo te goed en boekjes uit: „Statistisches Jahrbuch für das Deutsche Reich”.
„ België	uit: „Annuaire statistique de la Belgique”.
„ Bulgarije	„ „Annuaire statistique du Royaume de Bulgarie”.
„ Canada	„ „The Canada Year Book”.
„ Chili	„ „Anuario estadístico de la republica de Chile”.
„ Denemarken	„ „Statistisk Aarbog”.
„ Duitschland	„ „Statistisches Jahrbuch für das Deutsche Reich”.
„ Egypte	„ „Annuaire statistique de l’Egypte”.
„ Finland	„ „Statistisk Årsbok för Finland”.
„ Frankrijk	„ „Annuaire statistique de la France”.
„ Groot-Britannië en Ierland	„ „Statistical Abstract for the United Kingdom”.
„ Hongarije	„ „Annuaire statistique Hongrois”.
„ Italië	„ „Annuario statistico Italiano”.
„ Japan	„ „Résumé statistique de l’Empire du Japon”.
„ Nederland	„ „Statistiek der Spaar- en Leenbanken”.
„ Noorwegen	„ „Norges Sparebanker”.
„ Oostenrijk	„ „Statistik der Sparkassen in den im Reichsrate vertretenen Königreichen und Ländern”.
„ Pruisen	bevolking uit: „Statistisches Jahrbuch für den Preussischen Staat”.
	saldo te goed en boekjes uit: „Statistisches Jahrbuch für das Deutsche Reich”.
„ Rumenië	uit: „Annuaire statistique de la Roumanie”.
„ Rusland	„ „Annuaire statistique de la Russie”.
„ Saksen	bevolking uit: „Statistisches Jahrbuch für das Königreich Sachsen”.
	saldo te goed en boekjes uit: „Statistisches Jahrbuch für das Deutsche Reich”.
„ Ver. Staten van N. Amerika	uit: „Statistical Abstract of the United States”.
„ Wurtemberg	bevolking uit: „Statistisches Jahrbuch für das Königreich Württemberg”.
	saldo te goed en boekjes uit: „Statistisches Jahrbuch für das Deutsche Reich”.
„ Zweden	uit: „Statistisk Årsbok för Sverige”.
„ Zwitserland	„ „Statistisches Jahrbuch der Schweiz”.

Hierbij dient in aanmerking genomen te worden dat het gebruik dat van de Spaarbanken voor belegging van gelden gemaakt wordt, mede beïnvloed wordt door de bepalingen welke daarvoor zijn vastgesteld. In het eene land is het maximum voor het saldo tegoed hooger dan in het andere land, elders is dit aan geen beperking onderworpen. Ook de hoegroothed der rente is van invloed en de bepaling of één spaarder meer dan één spaarbankboekje mag bezitten. Door deze en dergelijke verschilpunten in de bepalingen, die voor het gebruik zijn vastgesteld, zijn de gegevens van land tot land niet zonder meer met elkander te vergelijken. Door dit verschil zullen het ook in het eene land hoofdzakelijk „kleine luyden” zijn die hun geld in de spaarbanken in bewaring geven, terwijl

elders ook andere klassen der bevolking van dit Instituut gebruik zullen maken. De bovengenoemde tabel geeft dan ook meer een beeld van den omvang der bemoeiingen van de Spaarbanken in de verschillende landen dan van het sparen. Immers in hoeverre nog van andere spaargelegenheid gebruik gemaakt wordt (verzekering, deposito's), dan wel aanstonds effecten gekocht worden of gelden in handel en industrie belegd worden, blijkt uit deze cijfers geenszins. Het zou zeker, indien het mogelijk ware, aanbeveling verdienen, elk van deze punten nader te onderzoeken. Wat de verzekering betreft, zouden de maatschappijen eene splitsing moeten maken van hunne verzekerden naar de nationaliteiten met vermelding van de gestorte premieën en het verzekerd bedrag.

De herleiding der vreemde munten in de Nederlandsche munt heeft plaats gehad overeenkomstig de tabellen voorkomende in den Post-, telegraaf- en telephoongids, voor de postwissels naar het buitenland.

II. BOERENLEENBANKEN.

Van de 928 in het Algemeen Register genoemde lokale Boerenleenbanken waren op 31 December 1914 aangesloten bij de Centrale Bank te Utrecht 498 ¹⁾, bij die te Eindhoven 378 en bij die te Alkmaar 37, samen 913.

Bij de Centrale Bank te Utrecht waren op 31 December 1914 aangesloten de lokale banken te:

Aalten, Aar (Ter), Achlum, Akersloot, Akmarijp, Alphen, Alkemade, Almen, Ameland, Amerongen, Amstelveen, Andijk, Anerveen, Angerloo, Anjum, Anloo, Annaland (St.), Anna-Paulowna, Apeldoorn, Apelkanaal (Ter), Appelseha, Appingedam, Arnhem, Asperen, Avenhorn, Azewijn, Baarn, Babberich, Baflo, Bakhuizen, Balk, Barendrecht, Barneveld ¹⁾, Barsingerhorn, Bathmen, Bedum, Beek, Beekbergen, Beemster, Beerta, Beets, Beilen, Bellingwolde, Benedenknijpe, Bennekom, Bergambacht, Berkel en Rodenrijs, Berkhout I, Berkhout II, Beverwijk, de Bilt, Blaricum, Blauwhuis, Blija, Blijham, Bodegraven, Bodegravensche-Meije, den Bommel, Boornbergum, Borculo, Borger, Borgsweer, Borne, Boschapelle, Boskoop, Bourtange, Bovensmilde, Boijl, Bredevoort, Breedenbroek, Breukelen, Broek in Waterland, Broek op Langendijk, Brummen, Buinen, Buinerveen, Bunschoten, den Burg, Burgerbrug, Burgwerd, Bussum, Buurmalsen, Clinge, Cloese, Colmschate, Cubaard, Dalen, Dalerveen, Dalfsen, Dedemsvaart, Deinum, Delden, Delft, Diemen, Diever, Dinxperlo, Dirkshorn, Dirksland, Dodewaard, Doniaga, Donkerbroek, Doornspijk, Dragster-Compagnie, Dreischor, Driel, Duiven, Dwingelo, Edam, Eelde, Eemnes, Eerbeek, Elden, Elkerzee, Elst, Emmen, Emmer-Compascuum, Enkhuzen, Epe, Erica, Etten, Exloo, Ezinge, Farmsum, Fijnaart, Franeker, Gasselternijveen, Geldermalsen, Genemuiden, Gerkesklooster, Giessendam, Giessen-Nieuwkerk, Gieten, Gieterveen, Goor, Gorinchem, Gorssel, Gouda, Gouderak, Graauw, 's-Graveland, 's-Gravenhage, 's-Gravenzande, Groot-Amers, Groot-Schermer, Grijpskerk, Grijpskerke, Haaften, Haaksbergen, Haamstede, Haarlemmermeer, Haarzuilens, Hardenberg (Ambt-), Haren, Harmelen, Harreveld, Haskerhorne, Hattem, Hazerswoude, Heeg,

¹⁾ In het verslag van de Coöperatieve Centrale Raiffeisenbank te Utrecht wordt vermeld dat op 31 December 1914 het aantal aangesloten banken 500 bedraagt. Aangezien echter de Banken te Barneveld en Leeuwarden niet het karakter van een boerenleenbank dragen, zijn zij niet in het Algemeen Register vermeld.

Heerde, 's-Heerenberg, Heer-Hugowaard, Heino, Hekelingen, Hellendoorn, Hengelo (G.), Hengelo (Ov.), Hengstdijk, Herkingen, Herwen en Aerdt, Herwijnen, Hillegom, Hoedekenskerke, Hollandsche-Veld, Holten, Holwierde, Hommerts, Hoogersmilde, Hoogeveen, Hoogezand, Hoogkarspel, Hoogwoud, Houten, Huizen (N.-H.), Hulst, Hylaard, St. Jan-Steen, Jisp, Jorwerd, Jubbega, Jutphaas, Kamerik, Kamperveen, Kapelle, Katwijk a/d Rijn, Katwijk aan Zee, Klaaswaal, Klarenbeek, Kloetinge, Kloosterburen, Kloosterveen, Kloosterzande, Knollendam, Koedijk, Koegras, Koekange, Koewacht, Kollum, Kortezwaag, Koudekerke, Koudum, Krabbendijke, de Krim, Kruiningen, Kwadijk, Lamswaarde, Landsmeer, Langezwaag, Langweer, Laren (G.), Laren (N.-H.), St. Laurens, Leek (de), Leens, Leiden, Leiderdorp, Lekkerkerk, Leeuwarden¹⁾, Leeuwarden (N.K.), Leeuwarden (O.Z.K.), Leusden, Lichtenvoorde, de Lier (Kom), de Lier c. a., Linschoten, Lippenhuizen, Lisse, Loenen (Veluwe), Loosdrecht, Lopik, Loppersum, Losser, Luinjeberd, Maarssen, St. Maartensdijk, Maasland, Makkum, Markelo, Maurik, Meeden, de Meern, Menaldum, Meppel, Middellie, Middelstum, Midden-Beemster, Midsland, Mussel, Molenaarsgraaf, Monnikendam, Monster, Moordrecht, Musselkanaal, Naaldwijk, Nederhorst den Berg, Netterden, Nibbixwoud, Nieuwbeerta, Nieuw-Dordrecht, Nieuwenhoorn, Nieuwe-Niedorp, Nieuwendam, Nieuwe-Pekela, Nieuwerkerk a/d. IJssel, Nieuwe-Schans, Nieuwe-Tonge, Nieuwleusen, Nieuw-Namen, Nieuwolda, Nieuw-Weerdinge, Noordbroek, Noorddijk, Noordeloos, Noorden, Noordijk bij Neede, Noordscharwoude, Noordwijk, Noordwijkerhout, Norg, Nunspeet, Nijbroek, Odoorn, Oene, Oldeboorn, Oldeholtpa, Oldehove, Oldenbroek, Ooltgensplaat, Oostburg, Oosterend, Oosterhesselen, Oosterland, Oostermeer, Oosterwolde, Oosterzee, Oosthuizen, Oostvoorne, Oostwoud, Oranjedorp, Ossensisse, Oud-Beijerland, Ouddorp, Oudega, Oudehorne, Oudendijk, Oudenhoorn, Oudenrija, Oude-Pekela, Ouderkerk a/d. Amstel, Ouderkerk a/d. IJssel, Oude-Tonge, Oude-Wetering, Oudkarspel, Ouwerkerk, St. Pancras, Papendrecht, Peize, Pernis, Petten, St. Philipsland, Pieterburen, Poederrijen, Pijnacker, Rauwerd, Rectum—Ypelo, Rheden, Ridderkerk, Ried, Rijswijk (N.-B.), Rijswijk (Z.-H.), Rockanje, Roden, Roelofarendsveen, Rolde, Roodhuis, Roordahuizum, Roswinkel, Rotterdam (Charlois), Rotterdam II, Rottevalle, Rozenburg, Ruurlo, Sassenheim, Schagen, Schagerbrug, Schalkwijk, Schellinkhout, Schermerhorn, Scherpenzeel, Schildwolde, Schoonebeek, School, Schoterland, Silvolde, Sijbekarspel, Sint-Nicolaasga, Sleen, Sloten I (N.-H.), Sloten II (N.-H.), Sloten (Fr.), Sloterdijk, Smilde, Soest, Sommelsdijk, Souburg (O. en W.), Spanbroek, Spankeren, Spijk, Spijkenisse, Stad a/h. Haringvliet, Stadskanaal, Stavenisse, Steenderen, Steenderen-Drampt, Steenwijkerwold, Stolwijk, Stompwijk, Stoppeldijk, Stoutenburg, Strijen, Terbreggen, Ter Neuzen, Terwispel, Tholen, Tijnje, Tzum, Uitgeest, Uithoorn, Uithuizen, Uithuizermeeden, Ulft, Ureterp, Ursem, Usquert, Utrecht, Utrecht en Achttienhoven, Vaassen, Valkenburg, Varsseveld, Veendam, Veenendaal, Vinkeveen, Vierpolders, Vlaardingen, Vlagtwedde, Vollenhove (Ambt), Voorburg, Voorhout, Voorschoten, Voorst, Vorden, Vries, Vroomshoop, Waddinxveen, Warffum, Warga, Warmenhuizen, Warmond, Warns, Warnswerd, Wartena, Wassenaar, Wateringen, Waverveen, Wedde, Weerdinge, Wekerom, Wemeldinge, Werkendam, Werkhoven, Wervershoof, Westerblokker, Westerbork, Westerbroek, Westerlee, Westervoort, Westwoud, Westzaan, Wezep, Wieringen, Wieuwerd, de Wilp, Wilsum, Winkel, Winsum (Fr.), Winsum (Gr.), Winterswijk, Wirdum, Witmarsum, Woldendorp, Woltersum, Wommels, Workum, Wormer, Woudenberg, Woudsend, Wouw, Wijdenes, Wijdewormer, Wijk aan Zee en Duin, Wijk bij Duurstede, Wijnbergen, Wijnjeterp, Wijster, Yerseke, IJzerlo, Zaandam, 't Zandt, Zeddum, Zelhem, Zevenaer, Zevenhuizen, Zoeterwoude, Zuid-Barge, Zuiddorpe, Zuidhorn, Zuidland, Zuidlaren, Zuid-Scharwoude, Zuidwolde (Gr.), Zuidwolde (Dr.), Zunderdorp, Zutphen, Zwaag, Zwaagdijk, Zwaluwe (H. en L.), Zweeloo, Zwindersche-Veld, Zwolle (Groenlo) en Zwijndrecht.

¹⁾ Zie noot bladz. 14.

Bij de Centrale Bank te Eindhoven waren op 31 December 1914 aangesloten de lokale banken te:

Aalst, Aardenburg, Aarle-Rixtel, Abcoude, Acht, Afferden (Geld.), Afferden (L.), Albergen, Alphen, Altforst, America, Ammerzoden, Appeltern, Arcen, Asten, Axel, Baardwijk, Baarlo, Baexem, Bakel, Barendrecht, Barger-Compasuum, Barger-Oosterveld, Batenburg, Beegden, Beek (L.), Beers, Beesd, Beesel, Belfeld, Bemmelen, Berg a. d. Maas, Bergen (L.), Bergen op Zoom, Berg en Terblijt, Bergeijk, Bergeijk ('t Hof), Berghuizen, Berkel (N.-B.), Berkel (Z.-H.), Berlicum, Best, Beugen, Bladel, Bleiswijk, Blerick, Blitterswijk, Bocholtz, Boekel, Boerhaar, Borkel, Born, Bornerbroek, Boskoop, Boxmeer, Bostel, Breda, Budel, Buggenum, Bunde, Caberg, Cadier en Keer, Casteren, Coevorden, Cuijk, Dalmsholte, Denekamp, Deurne, Didam, Dieden, Dinther, Dommelen, Dongen, Donk, Dreumel, Drunen, Duizel, Dungen (den), Dussen, Echt, Eckelrade, Eede, Eerde, Eersel, Eysden, Eijs-Wittem, Ell, Elsloo, Epen-Wittem, Etten, Fijnaart, Gaanderen, Gassel, St. Geertruid, St. Geertruidenberg, Geesteren, Geffen, Geldrop, Gellicum, Gendringen, Gendt, Ginneken, Goirle, Grathem, Grevenbicht, Groesbeek, Gronsveld, Grootebroek, Grubbenvorst, Haaren, Haarle, Haarsteeg, Haastrecht, Haelen, Halsteren, Hapert, Haps, Haren, Hatert, Heel, Heer, Heesch, Heeten, Heeze, Heino, Helden (dorp), Hengelo (Geld.), Herkenbosch, Hernen, Herpen, Herpt, Hertem, Het Schijf, Heumen, Herveld, Heijen, Heijthuisen, Hoensbroek, Hoeven, Hoogeloon, Hoonhorst, Horn, Horssen, Horst, Hout (den), Houthem, Houtrakpolder, Huisseling, Huissen, Hulsberg, Hunsel, Ittervoort, Kaatsheuvel, Kerk-Driel, Kerkrade, Kessel, Kethel, Keijenburg, Klimmen, Koningsbosch, Lage-Mierde, Lage-Zwaluwe, Langenboom, Langeveen, Lattrop, Ledeacker, Leende, Leeuwen, Leidschendam, Leveroy, Liempde, Lierop, Lieshout, Liessel, Linne, Lith, Lithoyen, Loon op Zand, Lopik, Lottum, Luiksgestel, Lutte (de), Lutterade, Maasbommel, Maasbracht, Maasbree, Maashees, Maasniel, Made, Malden, Maren, Margraten, Mariaheide, Mechelen (Geld.), Mechelen-Wittem, Meerlo, Meerssen, Megen, Melick, Meeterik, Meijel, Mheer, Middelaar, Mierlo-Hout, Milheeze, Mill, Moergestel, Mook, Montfoort, Montfort, Munstersche-Veld, Mijdrecht, Naaldwijk, Nederweert, Neer, Neerasselt, Neerbosch en Hees, Neeritter, Neerkant, Nieuwenhagen, Nieuwkuik, Nieuw-Schoonebeek, Nieuwstadt, Nistelrode, Noordbroek, Nootdorp, Notter en Zuna, Nuenen, Nunhem, Nuth, Nijmegen, St. Odiliënberg, St. Oedenrode, Oeffelt, Oegstgeest, Oerle, Ohé en Laak, Oirlo, Oisterwijk, Oldemarkt, Olst, Oostburg, Oosteind, Oosterhout, Ootmarsum, Oploo, Ospel, Ossendrecht, Ottersum, Oudenbosch, Oude-Tonge, Oudewater, Overasselt, Overloon, Overschie, Oyen, Panningen, Pey-Echt, St. Pieter, Poeldijk, Posterholt, Princenhage, Puiflijk, Pijnacker, Raalte, Reek, Reeuwijk, Reusel, Reutum, Reuver, Reijmerstok, Roggel, Roosendaal, Rosmalen, Rossum, Rucphen, Rijkevoort, Rijen, Rijsbergen, Rijswijk (Z.-H.), Saasveld, Sambeek, Schaesberg, Schayk, Schalkhaar, Schelle, Schimmert, Schinnen, Schin op Geulle, Schinveld, Schipluiden, Schoten, Schijndel, Sevenum, Simpelveld, Slagharen, Someren, Son, Spaarnwoude, Spaubeek, Sprundel, Standdaarbuiten, Steenbergen, Steenwijkerwold, Steggerda, Stein, Stevensweert, Stramproy, Stratum, Strijp, Susteren, Swalmen, Teteringen, Thorn, Tilburg, Tongelre, Tubbergen, Tungefroy, Twello, Ubach over Worms, Ubachsberg, Uden, Udenhout, Ulestraten, Urmond, Valburg, Valkenswaard, Varik, Vasse, Veghel, Velden, Veldhoven, Velp (N.-B.), Venlo, Venray, Vierlingsbeek, Vinkel, Vlierden, Vlodrop, Vlijmen, Voerendaal, Volkel, Vorstenbosch, Vortum, Vucht, Vijlen, Wagenberg, Wamel, Wanroy, Wanssum, Waspik, Weerselo, Weert, Wehl, Well, Wessems, Westdorpe, Westerhoven, Weurt, Wilré (Oud-Vroenhoven), Winssen, Wintelre, Woensel, Wolvega, Wijchen, Wijlre, Wijnandsrade, IJsselmuiden, IJsselstein, IJzendijke, Zeeland, Zesgehuchten, Zevenbergen, Zevenbergschenhoek, Zuid-Beijerland, Zundert, Zwolle en Zijtaart.

Bij de Centrale Bank te Alkmaar waren op 31 December 1914 aangesloten de lokale banken te:

Akersloot, Alkmaar, Anna-Paulowna, Assendelft, Beemster, Bennebroek, Bergen (N.-H.), Bovenkarspel, Castricum, Driehuizen-Velzen, Egmond-Binnen, Haarlem, Harenkarspel, Heemskerk, Heemstede, Heer-Hugowaard, Heiloo, Hoogwoud, Ipendam, Landsmeer, Limmen, Loosduinen, Lutjebroek, Medemblik, Noord-Scharwoude, Obdam, Oosterblokker, Opperdoes, de Rijk, Schagen, Spierdijk, Uitgeest, Warmenhuizen, Westerblokker, Wognum, 't Zandt en Zuid-Scharwoude.

De Balans op 31 December 1914 der Coöperatieve Centrale te Utrecht luidde:

14.

Balansrekening op 31 December 1914.

Actieven.		Passieven.	
Aandeelhouders	f 583 690,—	Crediteuren	f 793,69
Uitgezette gelden	„ 5 370 000,—	Kapitaal le Aandeel	„ 256 000,—
Jan Blijdesteyn & Zoon	„ 48 126,62	„ 2e „	„ 146 500,—
Rotterdamsche Bankvereniging	„ 5 041,65	„ 3e „	„ 86 500,—
Bank van Huydecoper & van Dielen	„ 11 453,70	„ 4e „	„ 50 000,—
Incasso-Bank	„ 5 322,84	„ 5e „	„ 29 000,—
Debiteuren	„ 665,50	„ 6e „	„ 18 500,—
Effecten	„ 478 404,34	„ 7e „	„ 8 500,—
Effecten ter belegging van de Reserve	f 85 081,08	„ 8e „	„ 500,—
Onverschene Coupons in 1914	„ 1 179,75	„ 9e „	„ 500,—
	„ 86 260,83	„ 10e „	„ 500,—
Kantoorgebouw Drift 13	„ 27 000,—	„ 11e „ en meer	„ 20 000,—
Interest nog te vorderen (onverschene Coupons)	„ 7 390,80	Reserve	„ 90 226,40
Huur verschene in 1914	f 550,—	Deposito o/g in Rekening-courant	„ 7 939 721,40 ⁵
Hierop ontvangen	„ 450,—	Winstsaldo	„ 23 304,72 ⁵
zodat nog is te ontvangen	„ 100,—		
Kassa	„ 1 870,90 ⁵		
Meubilair	„ 5 056,44		
Voorschotten in Rekening-Courant	„ 2 040 162,59 ⁵		
	f 8 670 546,32		f 8 670 546,32

De Winst- en Verliesrekening over 1914 luidde:

15.

Winst- en Verliesrekening over 1914.

Verliezen.		Winsten.	
Bestuur	f 3 000,—	Interest	f 54 103,77 ⁵
Rechtsgeleerd Ambtenaar	„ 1 300,—	Betaling bij toetreding	„ 130,—
„ „ voor controle	„ 475,—	„ „ uittreding	„ 25,—
Administratie	„ 8 816,23	Rijkssubsidie	„ 2 985,—
Inspectie	„ 12 322,10 ⁵	Jaarlijksche bijdrage der aangesloten banken, ingevolge art. 7 der Statuten	„ 15 808,83
Kosten bedoeld bij art. 18 en 28 der Statuten	„ 840,46	Assurantie (tijdelijk van 1 Aug.—31 Dec.)	„ 1 344,10 ⁵
Accountantskosten (ten laste der Bank)	„ 500,—	Huur	„ 550,—
Pensioenbijdrage ten laste der Centrale Bank	„ 2 124,48		
Exploitatie van het gebouw en het kantoor	„ 1 314,06 ⁵		
Algemeene onkosten	„ 8 754,68		
Recherches (hypotheekkantoren)	„ 438,63		
Materieel	„ 2 491,74 ⁵		
Effecten (koersverlies)	„ 2 714,86		
Verlies (Pijnacker en Hollandsche Veld)	„ 6 549,73		
Winstsaldo	„ 23 304,72 ⁵		
	f 74 946,71		f 74 946,71

De Winst- en Verliesrekening sluit dit jaar met een bedrag van f 23 304,72⁵

Voorgesteld wordt daarvan:

Af te schrijven op de rekening „Meubilair” f 1 056,44
 en op de rekening kantoorgebouw Drift 13 „ 2 000,—
 „ 3 056,44

Zoodat overblijft een bedrag van f 20 248,28⁵

Hiervan moet in het reservefonds worden gestort:

volgens art. 7 sub b der Statuten, de gelden die de leden bij hunne
 toetreding betaalden f 130,—
 volgens art. 7 sub b der Statuten, de gelden die de leden bij hunne
 uittreding betaalden „ 25,—
 „ 155,—

Blijft f 20 093,28⁵

en voorts dit bedrag, overeenkomstig art. 40 der Statuten, in het reservefonds te storten, dat daardoor zal stijgen tot f 110 474,68⁵.

De Balans op 31 December 1914 der Coöperatieve Centrale te *Eindhoven* luidde:

16.

Balansrekening op 31 December 1914.

Actieven.

Aandeelhouders (voor nog te storten).	f 746 730,76
Kassa	40 082,53 ⁵
Coupons en losbare stukken	34 072,98
Effectenfonds	2 921 971,56
Hypotheken	422 526,16
Gebouwen	79 586,21
Meubilair	5 944,22
Prolongatiën u. g.	492 700,—
Leeningen met onderpand	177 962,98
Gemeenten	180 130,—
Diverse debiteuren	733 653,52
Boerenleenbanken	2 294 675,03
Effecten-Leendepôt	267 070,—
Bewaarneming van Titels	f 419 900,—
„ „ Vreemd geld „ 378 997,20	
	<u>f 708 897,20</u>
Kassiers	128 849,21
Renterekening voor loopende rente	23 613,70 ⁵
Nadeelig Saldo over 1913	11 036,04 ⁵
	<u>f 8 560 624,81⁵</u>

Passieven.

Kapitaal	f 756 000,—
Boerenleenbanken	6 815 652,80
Diverse Crediteuren	255 469,39
Nederlandsche Bank	141,05
Vereeniging voor den Geldhandel	270 000,—
Beleening o/g	130 000,—
Effecten-Deposanten	267 070,—
Bewaargevers van Titels	f 419 900,—
Idem van Vreemd Geld	„ 378 997,20
	<u>f 798 897,20</u>
Reserve Gebouwen	6 160,46
Onkosten (nog te betalen).	1 268,12
Renterekening (voor loopende rente)	2 701,59
Winst	56 161,40 ⁵
	<u>f 8 560 624,81⁵</u>

De Winst- en Verliesrekening over 1914 luidde:

17.

Winst- en Verliesrekening 1914.

Verliezen.

Onkostenrekening (voor het saldo).	f 23 559,80
Bijdrage pensioenfonds	1 102,04
Safehuur	40,—
Winst	56 161,40 ⁵
	<u>f 80 893,04⁵</u>

Winsten.

Renterekening (voor het saldo).	f 61 791,69
Provisierekening	3 426,83
Rijkssubsidie	2 200,—
Uitkeering Noord-Brabantsche Bank	2,15
Idem van Moorsel	130,35 ⁵
Boete Algemeene Vergadering	162,50
Safehuur	70,—
Koerswinst op Effectenfonds	13 109,52
	<u>f 80 893,04⁵</u>

De winst is als volgt verdeeld	f 56 161,40 ⁵
a. Afschrijving van het nadeelig saldo over 1913	„ 11 036,04 ⁵
	f 45 125,36
b. Afschrijving op meubilairrekening	f 944,52
waardoor deze rekening wordt teruggebracht op f 5 000,—.	
c. Bij te schrijven op rekening „Reserve Gebouwen”	„ 3 839,54
waardoor deze rekening stijgt tot f 10 000,—	„ 4 784,06
d. De rest ad	f 40 341,30
te boeken op rekening „Reserve Koersverschillen”.	

De Balans op 31 December 1914 der Coöperatieve Centrale Christelijke Boerenleenbank te Alkmaar luidde:

18.

Balansrekening op 31 December 1914.

Actieven.		Passieven	
Kassa	f 9 780,95 ⁵	Aangesloten Banken (depôts)	f 272 552,41
Aangesloten Banken (voorschot)	„ 284 585,24	„ „ (vasten termijn)	„ 33 543,—
Effecten	„ 439 812,39	Crediteuren	„ 1 835,43
Rente Effecten t/o.	„ 6 036,36	„De Boerenbond”	„ 3 115,30
Debiteuren	„ 1 098,30	Brandverzekering	„ 689,88
Veeverzekering	„ 3 203,54	Beleening o/g	„ 227 000,—
Hypotheken	„ 10 050,—	Nederlandsche Bank (Rekening-Courant)	„ 82 000,—
Acceptenrekening	„ 75 200,—	Stortingen Vereenigingen	„ 100,—
Aangesloten Banken (nog te storten)	„ 6 800,—	Aangesloten Banken (accepten)	„ 75 200,—
Saldo verlies 1913	„ 15 213,37 ⁵	Aandeelkapitaal	„ 37 000,—
Verlies 1914	„ 3 555,86	Waarborgfonds	„ 108 000,—
		Nederlandsche Bank (Disconto)	„ 13 800,—
	f 854 836,02		f 854 836,02

De Winst- en Verliesrekening over 1914 luidde:

19.

Winst- en Verliesrekening over 1914.

Verliezen.		Winsten.	
Afschrijving op Effecten	f 3 965,05	Transportassurantie	f 52,45
Presentiegelden	„ 546,85	Rijkssubsidie	„ 500,—
Onkosten	„ 1 099,70 ⁵	Rente	„ 2 492,65 ⁵
Salarissen	„ 1 721,50	Provisie	„ 854,80
Inspectie	„ 123,66	Verlies 1914	„ 3 555,86
	f 7 455,76 ⁵		f 7 455,76 ⁵

Voor wat het bedrijf der Centraalbanken aangaat, ontleenen we aan haar verslagen over 1914, dat bij die te Utrecht aan het einde van het jaar *f* 5 899 558,81 in deposito was en *f* 2 040 162,59⁵ aan voorschotten uitstond.

Voor zoover de belegde gelden niet dienden om voorschotten te geven aan aangesloten banken, of in effecten waren belegd, werden zij uitgezet op Beleening tegen onderpand van effecten.

Gedurende een gedeelte van het jaar waren de deposito's niet voldoende om aan de aanvragen om voorschotten te voldoen, zoodat gebruik moest worden gemaakt van het verdisconteeren van promessen der locale banken aan de Nederlandsche Bank tot een bedrag van *f* 2 867 000,—.

De waarde der onderpanden voor de belegde gelden overtrof steeds, voor zoover de koersen waren te berekenen, het uitgezette bedrag met meer dan het verplichte surplus ad 10 pCt.

Het bepaalde maximum, hetwelk aan een lid tot wederopzeggens toe werd verleend, bleef gehandhaafd op *f* 50 000,— en werd, indien daarvoor termen aanwezig waren, overeenkomstig het Huis-houdelijk Reglement, verhoogd tot een maximum van *f* 70 000,— gedurende een bepaald tijdsverloop of tot een bepaalden datum en steeds tot wederopzeggens toe. Waar zulks noodig bleek, werden deze credieten opnieuw vastgesteld.

Met machtiging van de individueele leden van den Raad van Toezicht werd door een lid een crediet van *f* 100 000,— en door een ander lid een crediet van *f* 500 000,— genoten.

De rente in Rekening-Courant bedroeg:

- a. van 1 Januari—30 Juni 3,75 pCt. 's jaars, van 1 Juli—31 Juli 3,25 pCt. 's jaars, van 1 Augustus—31 December 4 pCt. 's jaars, door de Centrale Bank te vergoeden voor alle stortingen van — en te berekenen voor alle betalingen aan de locale banken, zolang deze van de Centrale Bank te vorderen hadden;
- b. van 1 Januari—30 Juni 4,75 pCt. 's jaars, van 1 Juli—31 Juli 4,25 pCt. 's jaars, van 1 Augustus—31 December 6 pCt. 's jaars, door de Centrale Bank te berekenen voor alle beta-lingen aan — en te vergoeden voor alle stortingen door locale banken, zolang deze bij de Centrale Bank in voorschot waren.

Provisie, porti of eenig percentage van de door de locale Banken gemaakte winsten, werden niet in rekening gebracht. Evenmin de assurantielkosten, behoudens over het tijdperk 1 Augustus—31 December.

De bank genoot over 1914 een rijkssubsidie van *f* 2 985,—.

De Coöperatieve Centrale te Eindhoven zag het aantal locale banken, dat zich bij haar aan-gesloten heeft, met 15 toenemen, diensgevolge bedroeg dit aantal aan het einde van 1914, 378.

Het kapitaal bedroeg op 1 Januari 1914 *f* 726 000,—

Het vermeerderde in den loop van het jaar, door toetreding van 15 locale banken, met „ 30 000,—

zoodat het kapitaal op 31 December 1914 bedroeg *f* 756 000,—

Op de 378 aandeele ad *f* 2 000,—, is gestort 1 pCt. of *f* 7 560,—

bijgeschreven uit de winst van vorige jaren „ 1 709,24

„ 9 269,24

zoodat het ongestorte aandeele-kapitaal bedraagt *f* 746 730,76

In 1914 werd, evenals in voorafgaande boekjaren, een rente berekend van 3,25 en 3,75 pCt. resp. voor Crediteuren en Debiteuren.

De bank genoot over 1914, een rijkssubsidie van f 2 200.

Bij de Coöperatieve Centrale Christelijke Boerenleenbank te Alkmaar was op 31 December 1914 f 272 552,41 in deposito, terwijl f 284 585,24 aan voorschotten uitstond.

Het maximum crediet van f 50 000,— bleef even als vorige jaren gehandhaafd, doch werd door eene locale bank, met goedkeuring van het College van den Raad van Toezicht voor een zeer beperkten tijd, overschreden.

De rente voor deposito's voor onbepaalden tijd heeft dit dienstjaar eene aanmerkelijke schommeling ondergaan, t.w.: van 1 Januari—30 Juni $3\frac{1}{2}$ pCt., van 1 Juli—14 Augustus $3\frac{1}{4}$ pCt., van 15 Augustus—30 September 4 pCt., van 1 October—31 December $3\frac{1}{2}$ pCt., terwijl voor bedragen op langen termijn $\frac{1}{2}$ pCt. meer rente werd vergoed.

De rente van voorschotten aan de Banken waren dit dienstjaar ook aan verandering onderhevig n.l.: van 1 Januari—30 Juni 5 pCt., van 1 Juli—14 Augustus $4\frac{1}{2}$ pCt., van 15 Augustus—31 Augustus $7\frac{1}{2}$ pCt., van 1 September—31 December $5\frac{1}{2}$ pCt., plus $\frac{1}{10}$ pCt. provisie.

De bank genoot een rijkssubsidie van f 500,—.

Voor den jaargang 1914 zijn gegevens ontvangen van 926 Boerenleenbanken, terwijl dit aantal voor den vorigen jaargang 883 was.

De nieuw opgerichte Boerenleenbank te Nieuwe-Pekela, die het vorige jaar reeds in het Algemeen Register voorkwam, doch eerst in 1914 in werking is getreden, heeft opgaven ingezonden.

Voorts hebben 42 in den loop van 1914 opgerichte Boerenleenbanken opgaven ingezonden; n.l. de banken te:

Aalst, Bakel, Dommelen, Herpen, Hoogeloon, Hapert (gemeente Hoogeloon), Casteren (gem. Liempde), Zevenbergen, Lage-Zwaluwe (gem. H. en L. Zwaluwe), Haaften, Huissen, Klarenbeek (gem. Voorst), Nieuwe Tonge, Valkenburg, Midden-Beemster (gem. Beemster), Hoogkarspel, Landsmeer, Kloetinge, Oosterland, St. Philipsland, O. en W. Souburg, de Bilt, Blija (gem. Ferwerderadeel), Oosterwolde (gem. Ooststellingwerf), Rauwerd (gem. Rauwerderhem), Reutum (gem. Tubbergen), Saasveld (gem. Weerselo), Hoogezand, Kloosterburen, de Wilp (gem. Marum), Annen (gem. Anloo), Diever, Barger-Oosterveld (gem. Emmen), Gieten, Gieterveen (gem. Gieten), Zwindersche Veld (gem. Oosterhesselen), Oud-Schoonebeek (gem. Schoonebeek), St. Geertruid, Nunhem, Urmond, St. Laurens, St. Maartensdijk.

Ook voor de Boerenleenbanken volgt hier een Overzicht, dat een vergelijking toelaat tusschen de werkzaamheid dezer banken in 1913 en die in 1914; evenals bij de Spaarbanken zijn, ter bevordering van eene juiste vergelijking, alle instellingen buiten rekening gelaten, die niet in beide jaren opgaven verstrekt hebben, voor zoover opheffing of oprichting niet de oorzaak daarvan was.

De Inleggersrekening vertoont voor:

20. Aantal en bedrag der inlagen en uitbetalingen.	1913.	1914.	Toe-, resp. afneming sedert 1913 in percenten.
	888 banken.	926 banken.	
Aantal inlagen gedurende het boekjaar	133 359	122 279	— 8,31
„ terugbetalingen gedurende het boekjaar	72 920	80 141	9,90
„ boekjes op het einde van het boekjaar in omloop	112 976	126 630	12,09
Bedrag van het tegoed der inleggers aan het begin van het boekjaar	f 44 912 652	1) f 52 182 693	16,19
„ der inlagen gedurende het boekjaar (zonder rente)	38 157 579	34 954 457	— 8,39
„ „ aan inleggers toegekende rente	1 428 573	1 717 044	20,19
„ „ uitbetalingen (uitbetaalde rente inbegrepen)	32 316 237	32 255 037	— 0,19
„ van het tegoed der inleggers, rente inbegrepen, op het einde van het boekjaar.	1) 52 182 567	56 599 157	8,46

Uit de Voorschottenrekening blijkt:

21. Aantal en bedrag der voorschotten en terugbetalingen.	1913.	1914.	Toe-, resp. afneming sedert 1913 in percenten.
	888 banken.	926 banken.	
Aantal voorschotten nog loopend aan het begin van het boekjaar	31 307	35 731	14,13
„ „ verleend gedurende het boekjaar	15 696	12 061	— 23,16
„ „ afgelost „ „ „	10 028	9 258	— 7,68
„ „ nog loopend op het einde van het boekjaar	41 704	44 133	5,82
Bedrag der voorschotten nog loopend aan het begin van het boekjaar	f 25 157 376	1) f 31 381 244	24,74
„ „ „ verleend gedurende het boekjaar	15 817 228	12 021 729	— 24,00
„ „ „ afgelost door leeners gedurende het boekjaar	9 581 792	10 264 730	7,13
„ „ „ „ „ borgen „ „ „	12 394	11 169	— 9,85
„ „ „ afgeschreven wegens oninbaarheid gedurende het boekjaar.	—	162	—
„ „ „ nog loopend op het einde van het boekjaar	1) 31 380 917	33 136 913	5,56

1) Het verschil tusschen deze beide bedragen vindt zijn oorsprong in fouten, die, in vorige opgaven van de Boerenleenbanken, ontvangen, voorkwamen en, hoewel verbetering voor den betreffenden jaargang, ondanks met de besturen der instellingen gevoerde correspondentie, onmogelijk bleek, thans hersteld zijn.

De beide volgende staatjes geven een overzicht van de Actieven en Passieven der Boerenleenbanken in de jaren 1913 en 1914 zoowel de percentsgewijze samenstelling als de betrekkelijke toe- of afnemings van elk der samenstellende deelen.

22.		ACTIEVEN.					Toe-, resp. afnemings sedert 1913 in percenten.
		In totaal.		In percenten.			
		1913.	1914.	1913.	1914.		
		873 instellingen.	916 instellingen.				
Effecten		f 2 007 463	f 2 130 632	3,86	3,29	6,14	
Kantoormeubelen e. a. roerende goederen		235 652	132 339	0,39	0,20	— 43,82	
Onroerende eigendommen		219 267	276 462	0,37	0,43	26,08	
Hypotheken		254 071	234 805	0,43	0,36	— 7,58	
Voorschotten tegen onderpand van effecten		35 996	22 827	0,06	0,04	— 36,58	
Andere voorschotten		30 913 900	32 766 301	51,76	50,65	5,99	
Gelden in loopende rekening met	} de leden de Centrale Bank	10 044 170	10 955 928	16,82	16,94	9,08	
		12 900 220	14 753 238	21,60	22,80	14,36	
Andere deposito's, uitstaande renten, provisies, enz.		201 515	271 921	0,34	0,42	34,94	
Gelden in kas (coupons inbegrepen)		2 822 724	3 123 071	4,54	4,83	7,96	
Tekort (verlies)		17 255	24 323	0,03	0,04	40,96	
	Totaal	f 59 722 233	f 64 691 897	100,—	100,—	8,32	

23.		PASSIEVEN.				
Tegoed der inleggers op het einde van het boekjaar		f 51 444 757	f 55 886 741	86,14	86,39	8,63
Bedrag der reserve (fonds)		1 096 234	1 350 371	1,84	2,09	23,18
Kapitaal verschuldigd in	} met de leden loopende rekening met de Centrale Bank	2 063 657	2 995 791	3,46	4,63	— 44,82
		4 995 924	4 386 940	8,36	6,78	— 12,19
Kapitaal opgenomen bij de Centrale Bank		—	—	—	—	—
" " " derden		—	—	—	—	—
Overige crediteuren		116 661	72 054	0,20	0,11	— 33,24
	Totaal	f 59 722 233	f 64 691 897	100,—	100,—	8,32

Omtrent de wijze van belegging der gelden, zijn de gegevens van de Boerenleenbanken niet zoo ruim als van de gewone Spaarbanken, wat vermoedelijk verband houdt met de omstandigheid, dat de boekhouding der Boerenleenbanken zoo eenvoudig mogelijk aangelegd is en bij vele dier instellingen in de balans nog geen onderscheiding is gemaakt naar de verschillende groepen van effecten, waarin de waarden belegd zijn. Toch zijn de ontvangen inlichtingen reeds belangrijk genoeg, om ze hier te vermelden en tevens ruim genoeg om reeds vergelijkingen te trekken tusschen de beide jaren 1913 en 1914. Uit het hiervolgend overzicht blijkt, voor zoover de ingekomen formulieren hieromtrent

inlichtingen gaven, hoe de gelden der Boerenleenbanken door deze belegd waren, welk aandeel elk der groepen van belegging in het geheel had en de toe-, resp. afneming van een en ander van 1913 op 1914.

24. Aard der beleggingen.	In totaal.		In percenten.		Toe-, respect. afneming sedert 1913 in percenten.
	1913.	1914.	1913.	1914.	
	873 instellingen.	916 instellingen.			
Staatschuld ten laste van Nederland	f —	f —	—	—	—
„ „ „ „ andere landen	18 149	9 678	0,03	0,02	— 46,67
Schuldbrieven ten laste van publiekrechtelijke lichamen					
in Nederland	868 149	850 832	1,54	1,39	— 1,77
„ andere landen	—	—	—	—	—
Aandeelen:					
binnenlandsche	213 483	283 611	0,43	0,46	16,48
buitenlandsche	22 252	5 921	0,04	0,01	— 73,39
Obligatiën en pandbrieven:					
binnenlandsche	599 594	697 644	1,06	1,14	16,35
buitenlandsche	64 083	54 773	0,11	0,09	— 14,53
Hypotheken	254 071	234 805	0,45	0,38	— 7,58
Prolongatiën	35 996	22 827	0,07	0,04	— 36,58
Belegging van anderen aard	54 058 805	58 747 388	95,88	96,02	8,67
Onroerende goederen	219 267	276 462	0,39	0,45	26,08
Totaal	f 56 381 849	f 61 183 941	100,—	100,—	8,52

Wat de gekweekte rente betreft, bleek het bij de eenvoudige wijze van boekhouding, door de Boerenleenbanken gevoerd, niet doenlijk deze naar dezelfde groepen, ook voor effecten, te verdeelen; voor de hoofdgroepen van beleggingswijzen geeft tabel 25 intusschen een overzicht:

25. Bedrag der renten gekweekt uit:	In totaal.		In percenten.		Toe-, respect. afneming sedert 1913 in percenten.
	1913.	1914.	1913.	1914.	
	873 instellingen.	916 instellingen.			
Effecten	f 70 477	f 61 413	3,40	2,44	— 12,86
Hypotheken	3 341	8 237	0,16	0,33	146,54
Prolongatie	2 332	759	0,12	0,03	— 63,14
Voorschotten	1 283 840	1 529 691	61,99	60,87	19,15
Anderen hoofde	707 820	909 820	34,17	36,21	28,54
Huren van onroerende goederen	3 280	3 053	0,16	0,12	— 6,92
Totaal	f 2 071 140	f 2 512 973	100,—	100,—	21,33

Voor de Winst- en Verliesrekening zijn voor 1914 van 916 banken gegevens ingekomen, tegen 876 in 1913. Uit den Verzamelstaat blijkt, dat de baten en lasten bij de voor de vergelijking tusschen beide jaren in aanmerking komende Boerenleenbanken en haar procentische samenstellingen zijn geweest als in de beide hiervolgende tabellen 26 en 27 aangetoond wordt:

26.

B A T E N.

	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnem. sedert 1913 in procenten.
	1913.	1914.	1913.	1914.	
	876 instellingen.	916 instellingen.			
Renten van effecten, hypotheke, enz.	f 2 067 859	f 2 509 920	93,67	93,39	21,38
Huren van onroerende goederen	3 280	3 053	0,15	0,11	— 6,92
Waardevermeerdering van effecten bij verkoop of balans	890	3 441	0,04	0,13	314,58
Baten uit anderen hoofde	135 510	171 252	6,14	6,37	26,38
Totaal der baten	f 2 207 479	f 2 687 666	100,—	100,—	21,75

27.

L A S T E N.

	1913.	1914.	1913.	1914.	
Bedrag der aan spaarders toegekende rente	f 1 413 797	f 1 706 957	70,90	70,27	20,74
Renten van opgenomen kapitalen	243 270	333 738	12,20	13,74	37,19
Administratiekosten	152 283	189 041	7,64	7,78	24,14
Waardevermindering van effecten bij verkoop of balans.	36 216	12 183	1,82	0,50	— 66,36
Bedrag van het verlies op voorschotten wegens oninbaarheid afgeschreven	—	162	—	0,01	—
Overige lasten	148 475	187 048	7,44	7,70	25,98
Totaal der lasten	f 1 994 041	f 2 429 120	100,—	100,—	21,82

Hoe de aantallen spaarboekjes, bij de Boerenleenbanken in omloop, aan het einde van het jaar, naar de grootte van het bedrag verdeeld waren, blijkt uit de volgende tabel, welke tevens doet zien de percentsgewijze verdeling dier boekjes naar de grootte van het tegoed en de toeneming der aantallen boekjes, in procenten, in elke groep sedert 1913.

28.

Boekjes met een tegoed:	In totaal.		In procenten.		Toeneming sedert 1913 in procenten.
	1913.	1914.	1913.	1914.	
	848 instellingen.	891 instellingen.			
van beneden f 10,—	17 006	19 575	17,96	18,68	15,11
van f 10,— tot beneden „ 100,—	26 128	29 187	27,60	27,86	11,71
„ „ 100,— „ „ „ 1 000,—	37 888	41 294	40,02	39,41	8,99
„ „ 1 000,— en hooger	13 646	14 726	14,42	14,05	7,91
Totaal	94 668	104 782	100,—	100,—	10,68

Ten slotte geeft tabel 29 een overzicht van de aantallen der verleende voorschotten, de verdeling dezer in procenten naar de grootte van het bedrag en de afneming sedert 1913.

29.	In totaal.		In procenten.		Toeneming sedert 1913 in procenten.
	1913.	1914.	1913.	1914.	
	883 instellingen.	926 instellingen.			
Aantal leden op het einde van het boekjaar	84 138	90 292	—	—	7,51
Voorschotten verleend:	883 instellingen.	926 instellingen.	1913.	1914.	Afneming sedert 1913 in procenten.
Beneden f 50,—	479	401	3,28	3,47	— 16,28
van f 50,— tot beneden „ 100,—	1 005	853	6,89	7,37	— 15,12
„ „ 100,— „ „ „ 200,—	2 395	1 975	16,43	17,06	— 17,54
„ „ 200,— „ „ „ 300,—	2 127	1 568	14,50	13,54	— 26,28
„ „ 300,— „ „ „ 500,—	2 210	1 818	15,16	15,70	— 17,74
„ „ 500,— „ „ „ 1000,—	2 668	2 082	18,27	17,95	— 21,82
„ „ 1000,— en hooger	3 700	2 881	25,38	24,88	— 22,14
Totaal	14 579	11 578	100,—	100,—	— 20,58

III. SPAARKASSEN.

Voor den jaargang 1914 zijn van 27 Spaarkassen gegevens ontvangen, tegen 28 in 1913.

Niet ingekomen zijn de opgaven van de Spaarkas „St. Nicolaas van Myra” te *Allemaar*, die in 1913 wel meewerkte.

30.	Deelnemers en deelnemingen.	1913.	1914.	Toe-, respect. afneming sedert 1913 in procenten.
		27 instellingen.	27 instellingen.	
Aantal deelnemers gedurende het boekjaar		2 803	2 896	3,32
„ stortingen „ „ „		50 567	42 127	— 16,69
Bedrag van het tegoed der inleggers aan het einde van het vorig boekjaar		f 500 538	f 531 940	6,27
„ der inlagen.		278 420	225 908	— 18,86
„ „ rente en premien		17 634	17 468	— 0,94
„ „ uitbetalingen (in geld)		260 363	264 205	1,48
„ „ „ (in natura)		4 289	3 528	— 17,74
„ van het tegoed der inleggers aan het einde van het boekjaar		531 940	507 583	— 4,58

De staatjes 31 en 32 geven een overzicht van de Winst- en Verliesrekening betreffende de jaren 1913 en 1914. In 1914 werden [voor deze rekening door 21 instellingen gegevens ingezonden, tegen 22 in 1913.

31.	B A T E N.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnemng sedert 1913 in procenten.
		1913.	1914.	1913.	1914.	
		21 instellingen.	21 instellingen.			
	Rente van belegde gelden	f 14 499	f 15 063	80,55	81,08	3,89
	Giften en bijdragen van anderen	727	728	4,04	3,92	0,14
	Inkomsten uit bezittingen	2 651	2 584	14,73	13,91	— 2,53
	Andere baten.	123	202	0,68	1,09	64,28
	Totaal	f 18 000	f 18 577	100,—	100,—	3,21

32.	L A S T E N.	In totaal.		In procenten.		Afneming sedert 1913 in procenten.
		1913.	1914.	1913.	1914.	
		21 instellingen.	21 instellingen.			
	Bedrag der aan inleggers toegekende rente en premie	f 12 830	f 12 662	64,92	69,51	— 1,38
	Administratiekosten	2 202	2 183	11,14	11,98	— 0,86
	Andere lasten.	4 735	3 372	23,94	18,51	— 28,79
	Totaal	f 19 776	f 18 217	100,—	100,—	— 7,88

IV. HULPBANKEN.

Voor den jaargang 1914 zijn, evenals vorig jaar, van 82 instellingen gegevens ingekomen.

Niet ingekomen zijn de opgaven van de Utrechtsche Voorschotbank te *Utrecht*, die in 1913 wel meewerkte.

Van de volgende 2 Hulpbanken, die dit jaar voor het eerst in het Algemeen Register voorkomen, zijn geen opgaven ingekomen:

Coöperatieve Spaar- en Voorschotbank „Boaz” te *Vlissingen*;

Friesche Onderlinge Spaar- en Voorschotbank te *Koudum* (Gem. Hemelumer c. a.).

Van de Heusdensche Voorschot- en Spaarbank te *Heusden*, die dit jaar voor het eerst in het Algemeen Register voorkomt, zijn opgaven ingekomen.

Het volgende staatje geeft een overzicht van de aantallen voorschotten:

33.	Aantal voorschotten.	1913.	1914.	Toe-, respectievelijk afnemng sedert 1913 in procenten.
		81 instellingen.	82 instellingen.	
	Gevraagd	13 576	11 126	— 18,05
	Geweigerd.	1 864	1 819	— 29,24
	Verleend	11 712	9 807	— 16,27
	In den aanvang van het jaar nog loopend	13 579	14 591	7,45
	Gedurende het jaar geheel afgelost of afgeschreven	10 700	10 814	1,07
	Op het einde van het jaar nog loopend	14 591	13 534	— 6,90

Tabel 34 geeft een overzicht van de bedragen der voorschotten, alle berekend zonder rente.

34. Bedrag der Voorschotten.	1913.		1914.		Toe-, respect. afneming sedert 1913 in procenten.
	81 instellingen.		82 instellingen.		
In het begin van het jaar nog loopend	f	4 868 341	f	5 040 908	3,65
Gedurende het jaar verleend		4 048 346		3 342 575	— 17,43
Door leeners terugbetaald		3 835 119		3 357 655	— 12,45
„ borgen „		33 659		31 007	— 6,10
Afgeschreven wegens oninbaarheid		1 900		7 777	389,04
Op het einde van het jaar nog verschuldigd		5 040 908		4 986 444	— 1,08

Door het volgende staatje wordt aangeduid, hoeveel van het op voorschotten afgeschreven bedrag per f 1 000,— door leeners en borgen is terugbetaald en hoeveel als oninbaar op de voorschotten afgeschreven is, met de verhoudingsgetallen dier bedragen in de beide jaren.

35.	1913.		1914.		Toe-, respect. afneming sedert 1913 in procenten.
Door leeners is terugbetaald	f	990,79	f	988,40	
„ borgen „ „		8,69		9,30	7,02
Wegens oninbaarheid is afgeschreven		0,52		2,30	342,31

Niet door alle Hulpbanken zijn voor de Kapitaalrekening en die van Winst en Verlies gegevens verstrekt: in 1913 resp. door 64 en 59, in 1914 resp. door 63 en 58 instellingen.

De beide volgende staatjes geven een blik op de Actieven en Passieven der Hulpbanken op het einde van het jaar.

36. A C T I E V E N.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afneming sedert 1913 in procenten.		
	1913. 62 instellingen.	1914. 62 instellingen.	1913.	1914.			
Door deelnemers verschuldigd (zonder rente)	f	4 589 744	f	4 550 362	84,34	83,72	— 0,66
Onroerende eigendommen		75 597		79 346	1,39	1,46	4,96
Gelden in kas		130 052		138 462	2,39	2,55	6,47
Effecten en andere waarden		513 960		501 020	9,44	9,32	— 2,52
Overige debiteuren.		132 830		165 811	2,44	3,05	24,83
Totaal	f	5 442 183	f	5 435 001	100,—	100,—	— 0,13

37.	PASSIEVEN.	In totaal.		In percenten.		Toe-, respect. afnemings sedert 1913 in percenten.
		1913.	1914.	1913.	1914.	
	Aan aandeelhouders verschuldigd	f 1 879 080	f 1 860 777	34,53	34,23	— 0,97
	Eigen kapitaal of reserve	450 538	476 483	8,28	8,77	5,75
	Kapitaal bij derden opgenomen	2 073 512	2 196 654	38,10	40,42	5,94
	Overige crediteuren	1 039 003	901 037	19,09	16,53	— 13,27
	Totaal	f 5 442 183	f 5 435 001	100,—	100,—	— 0,13

Tabellen 38 en 39 geven een overzicht van de Baten en Lasten, volgens de Winst- en Verliesrekening.

38.	B A T E N.	In totaal.		In percenten.		Toe-, respect. afnemings sedert 1913 in percenten.
		1913.	1914.	1913.	1914.	
	Renten van voorschotten	f 247 440	f 244 732	83,63	87,48	— 1,10
	Boeten	590	677	0,21	0,24	14,75
	Inkomsten van bezittingen	18 150	21 532	6,50	7,70	18,63
	Giften en bijdragen	5 084	5 042	1,82	1,50	— 0,83
	Baten uit anderen hoofde	7 937	7 787	2,84	2,78	— 1,89
	Totaal	f 279 201	f 279 760	100,—	100,—	0,20

39.	L A S T E N.	In totaal.		In percenten.		Toe-, respect. afnemings sedert 1913 in percenten.
		1913.	1914.	1913.	1914.	
	Renten van opgenomen kapitaal	f 109 039	f 112 756	63,06	62,40	3,41
	Restitutie van rente en premie	2 387	1 811	1,38	1,—	— 24,13
	Administratiekosten	47 570	50 644	27,51	28,03	6,46
	Afschrijving wegens oninbaarheid	1 598	6 209	0,93	3,44	288,55
	Andere lasten	12 313	9 279	7,12	5,13	— 24,64
	Totaal	f 172 907	f 180 699	100,—	100,—	4,51

Voorts blijken uit de Kapitaal- en de Winst- en Verliesrekening de volgende Passieven:

40.	PASSIEVEN.	1913.	1914.	Toe-, resp. afnemings sedert 1913 in percenten.
	Kapitaal aan de banken toebehoorend	f 450 538	f 476 483	5,75
	Bedrag der winst	106 296	99 059	— 6,81
	Waarvan uitgekeerd of nog uit te keeren aan aandeelhouders	49 339	47 487	— 3,85
	Netto bedrag der winst	56 907	51 572	— 9,37
	" " " " in percenten	12,63	10,82	— 14,33

De in 1913 en 1914 verleende voorschotten waren naar de grootte der bedragen als volgt verdeeld:

41.	Voorschotten in bedragen.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnemings sedert 1913 in procenten.
		1913.	1914.	1913.	1914.	
		73 instellingen.	73 instellingen.			
	Beneden f 25,—	754	647	7,13	7,18	— 14,19
	Van f 25,— tot beneden f 100,—	3 461	3 487	32,74	38,69	0,75
	„ „ 100,— „ „ „ 200,—	2 655	2 049	25,12	22,74	— 22,82
	„ „ 200,— „ „ „ 300,—	1 586	1 044	15,—	11,59	— 34,17
	„ „ 300,— „ „ „ 500,—	899	769	8,51	8,53	— 14,46
	„ „ 500,— „ „ „ 1000,—	586	521	5,54	5,78	— 11,09
	„ „ 1000,— en hooger	630	495	5,96	5,49	— 21,43
	Totaal	10 571	9 012	100,—	100,—	— 14,75

V. BANKEN VAN LEENING.

Voor den jaargang 1914 zijn, evenals voor den vorigen jaargang, van 17 instellingen gegevens ingekomen.

Dit onderdeel der Statistiek bepaalt zich overigens, wegens de onmogelijkheid om van de particuliere leenbanken de noodige gegevens te verkrijgen, evenals in vorige jaren, tot de gemeentelijke banken van leening, zoowel die in eigen beheer als de verpachte.

Het hier volgende staatje geeft een overzicht van de aantallen panden.

42.	Aantallen panden.	1913.	1914.	Toe-, respect. afnemings sedert 1913 in procenten.
		17 instellingen.	17 instellingen.	
	Aan het begin van het jaar nog aanwezig	423 968	428 110	0,98
	Gedurende het jaar beleend	2 355 287	2 136 747	— 9,28
	Binnen 8 dagen gelost	1 206 258	1 054 901	— 12,55
	Na langeren tijd	1 070 496	1 019 861	— 4,73
	Verkocht	74 391	73 176	— 1,63
	Aan het einde van het jaar nog aanwezig	428 110	416 919	— 2,01

Tabel 43 geeft een overzicht van de bedragen der Beleenersrekening.

43.	Bedragen der beleeningen.	1913.	1914.	Toe-, respect. afnemings sedert 1913 in procenten.
		17 instellingen.	17 instellingen.	
	Bij het begin van het jaar op de panden nog verschuldigd (zonder rente)	f 2 384 438	f 2 537 354	6,41
	Gedurende het jaar op de panden voorgeschoten	10 046 376	8 988 821	— 10,53
	Bedrag der aflossingen (zonder rente)	9 592 491	8 676 001	— 9,55
	„ „ voorschotten op gedurende het jaar verkochte panden	300 969	302 185	0,40
	Op het einde van het jaar nog op de panden verschuldigd (zonder rente)	2 537 354	2 547 988	0,42

De beide volgende staatjes geven een overzicht van de Actieven en Passieven op het einde van het boekjaar, volgens de Kapitaalrekening, in totaal en in procenten.

44. A C T I E V E N.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnemings sedert 1913 in procenten.
	1913.	1914.	1913.	1914.	
	17 instellingen.	17 instellingen.			
Bedrag van het aan het einde van het jaar op de panden nog verschuldigde	f 2 537 354	f 2 547 988	72,—	70,76	0,42
Onroerende eigendommen	538 819	529 598	15,29	14,71	— 1,71
Gelden in kas	156 446	181 422	4,44	5,04	15,96
Effecten en andere waarden	43 925	67 373	1,25	1,87	53,38
Overige debiteuren	247 617	274 405	7,02	7,62	10,82
Totaal	f 3 524 161	f 3 600 786	100,—	100,—	2,17

45. P A S S I E V E N.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnemings sedert 1913 in procenten.
	1913.	1914.	1913.	1914.	
	17 instellingen.	17 instellingen.			
Eigen kapitaal der banken	f 1 312 460	f 1 351 641	37,24	37,54	2,99
Kapitaal bij derden opgenomen	1 978 641	2 014 278	56,15	55,94	1,80
Saldo der beschikbare overschotten	37 965	31 149	1,08	0,87	— 17,95
Overige crediteuren	195 095	203 718	5,53	5,65	4,42
Totaal	f 3 524 161	f 3 600 786	100,—	100,—	2,17

Tabellen 46 en 47 geven een blik op de Baten en Lasten, volgens de Winst- en Verliesrekening.

46. B A T E N.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnemings sedert 1913 in procenten.
	1913.	1914.	1913.	1914.	
	17 instellingen.	17 instellingen.			
Renten van panden	f 339 668	f 350 078	66,98	68,27	3,06
Opgelden en terugbetaalde waarborgrechten	21 407	21 724	4,22	4,34	1,48
Aan de banken vervallen overschotten	19 127	19 710	3,77	3,84	3,05
Inkomsten van bezittingen	10 339	10 503	2,04	2,05	1,59
Terugontvangen van administratiekosten	18 046	16 881	3,56	3,29	— 6,46
Andere baten	98 552	93 920	19,43	18,31	— 4,70
Totaal	f 507 139	f 512 816	100,—	100,—	1,12

47. L A S T E N.	In totaal.		In procenten.		Toeneming sedert 1913 in procenten.
	1913.	1914.	1913.	1914.	
Renten van kapitalen	f 96 534	f 102 092	18,01	18,19	5,76
Administratiekosten	319 748	334 838	59,65	59,63	4,72
Betaalde waarborgrechten	2 705	2 909	0,51	0,52	7,54
Tekorten na verkooping	5 426	6 079	1,01	1,05	12,03
Vergoeding op vermiste of beschadigde panden	190	218	0,04	0,04	14,74
Andere lasten	111 409	115 315	20,78	20,54	3,51
Totaal	f 536 012	f 561 451	100,—	100,—	4,75

Wat de Verkoopingenrekening aangaat, zij hier opgemerkt, dat in dezen jaargang wederom evenals in den voorgaanden, sedert 1899, niet alleen opgenomen zijn de verkooping van panden, wier opbrengst een tekort of een overschot lieten, maar ook de verkooping van panden, welke opbrengst het voorschot met rente en onkosten juist dekten en die dus nog een overschot, noch een tekort lieten.

Het hier volgende staatje geeft een overzicht van de verkooping:

48. VERKOOPINGEN.	Panden welke verkoop een overschot lieten.			Panden welke verkoop een tekort lieten.			Panden welke verkoop noch een tekort noch een overschot lieten		
	1913.	1914.	Toe-, respect. afnem. sedert 1913 in procenten.	1913.	1914.	Toeneming, sedert 1913 in procenten.	1913.	1914.	Toeneming, sedert 1913 in procenten.
Bedrag der verleende voorschotten	f 222 506	f 194 832	— 12,44	f 31 955	f 40 983	28,25	f 47 417	f 66 370	39,97
Bedrag der verschuldigde rente	19 085	17 219	— 9,78	3 012	3 964	31,61	3 769	5 490	45,66
Betaalde waarborgrechten e. a. uitgaven bij den verkoop	4 545	4 062	— 10,63	346	610	76,30	781	1 066	36,49
Ten bate der banken komende opgeld	14 630	12 749	— 12,86	1 375	1 948	41,67	2 952	4 163	41,02
Opbrengst van den verkoop	302 423	250 401	— 14,23	27 643	35 800	29,51	51 595	72 402	40,33
Door koopers betaalde opgeld en waarborg- rechten	17 616	15 429	— 12,41	1 588	2 310	45,47	3 324	4 685	40,94
Andere ontvangsten bij den verkoop	139	152	9,35	—	—	—	—	2	—
Bedrag der beschikbare overschotten	59 412	46 121	— 22,37	—	—	—	—	—	—
Bedrag der tekorten	—	—	—	7 456	9 397	26,03	—	—	—

Tabel 49 geeft een overzicht van de bedragen, voorgeschoten op de panden, die in de jaren 1913 en 1914 verkocht werden, en van de opbrengst dier verkochte panden.

49. Gedurende het jaar verkochte panden.	Bedrag der op de panden verleende voorschotten.			Opbrengst der panden.		
	1913.	1914.	Toe-, respect afnemings sedert 1913 in procenten.	1913.	1914.	Toe-, respect. afnemings sedert 1913 in procenten.
Van welker opbrengst een deel voor de leeners beschikbaar bleef . . .	f 222 506	f 194 832	- 12,44	f 302 423	f 259 401	- 14,23
Welker opbrengst niet voldoende is geweest om de schuld der leeners te delgen	31 955	40 983	28,25	27 643	35 800	29,51
Welker opbrengst voldoende is geweest om de schuld der leeners te delgen, doch geen beschikbaar overschot liet.	47 417	66 370	39,97	51 595	72 402	40,33
Totaal	f 301 878	f 302 185	0,10	f 381 661	f 367 603	- 3,65

Ten slotte geeft onderstaand tabelletje een overzicht van de Overschottenrekening.

50. Overschottenrekening.	1913.	1914.	Toe-, respect. afnemings sedert 1913 in procenten.
	17 instellingen.	17 instellingen.	
Saldo der beschikbare overschotten aan het begin van het jaar .	f 37 797	f 37 965	0,44
Bedrag der beschikbare overschotten na gedurende het jaar gehouden verkooping	59 412	46 121	- 22,37
In den loop van het jaar uitbetaalde beschikbare overschotten .	40 117	33 227	- 17,17
In den loop van het jaar bij de bank vervallen overschotten. .	19 127	19 710	3,05
Saldo der beschikbare overschotten aan het einde van het jaar .	37 965	31 149	- 17,95

Totaal der gewin aan overzichten van de bodem, voortgevoerd op de banken, die in de jaren 1913 en 1914 verkocht werden, en van de opbrengst der verkochte banken.

1913		1914		Totaal	
Verkoop	Opbrengst	Verkoop	Opbrengst	Verkoop	Opbrengst
1000	1000	1000	1000	2000	2000
2000	2000	2000	2000	4000	4000
3000	3000	3000	3000	6000	6000
4000	4000	4000	4000	8000	8000
5000	5000	5000	5000	10000	10000
6000	6000	6000	6000	12000	12000
7000	7000	7000	7000	14000	14000
8000	8000	8000	8000	16000	16000
9000	9000	9000	9000	18000	18000
10000	10000	10000	10000	20000	20000

Overzicht der opbrengst van de bodem, voortgevoerd op de banken, die in de jaren 1913 en 1914 verkocht werden, en van de opbrengst der verkochte banken.

1913		1914		Totaal	
Verkoop	Opbrengst	Verkoop	Opbrengst	Verkoop	Opbrengst
1000	1000	1000	1000	2000	2000
2000	2000	2000	2000	4000	4000
3000	3000	3000	3000	6000	6000
4000	4000	4000	4000	8000	8000
5000	5000	5000	5000	10000	10000
6000	6000	6000	6000	12000	12000
7000	7000	7000	7000	14000	14000
8000	8000	8000	8000	16000	16000
9000	9000	9000	9000	18000	18000
10000	10000	10000	10000	20000	20000